

Kiadó hivatal:

muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:

muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.Bérmertetlen leveleket csak ismert kaza-
tól fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, október 19.

Horvát testvéreinkre nézve megjött a dicséretük bő szürete. A zágrábi országgyűlés meszeszerű munkásságot fejt ki, Bismarcknak hasonlata: „hazudik mint a távirat“ a zágrábi országgyűlésre alkalmazva azt a hízelgő változtatást nyeri: dolgozik mint a távirat. Minden nap egy új távirat megy tevékenységéről a világba és minden távirat egy új törvény és befejezett alkotás hírére hozza. Így jöttek egymásután létre a népnevelési és közigazgatási törvények, az igazságszolgáltatás elválasztása a közigazgatástól, az új büntető perrendtartás, a sajtóügyi törvény, hogy csak a nevezetesebb mozzanatokat említsük.

Tapasztalják is a horvátok, hogy a hangulat irányukban általánosan megváltozott, és hogy dicséretet aratnak ott most, hol előbb csak a gyalázás méltatásaiiban részesültek. De meg is látszik, hogy az elismerés, melyet a kormányparti sajtó oszt a horvátoknak, csak a keserű kényszerűség kifolyása, és egyáltalán nem vág össze a szívükhöz nőtt érdekek sugallatával. Igaz, mi magyarok nem adózhatunk a dicsérettel a nélkül, hogy a fájdalom irigység borítja ne nehezüljön kedélyünkre. Tartozunk bármelyik pártból, okvetlenül rosszul esik a horvátok munkásságával szembeállítani saját törvényhozási meddőségünket, frissen pezsgő haladásokhoz hasonlítani stagnationkat vagy a rossz törvények által okozott visszaesést. Bizony bosszankodnunk kell, ha látjuk, hogy a horvátoknál egy nap munkája volt az, a mi nálunk éveken — pium desideriuma. — Mi sem dicsérhetünk tehát zavartalan kedéllyel, de dicséretünk azért őszinte marad, mint a valódi jóakaratszáva.

Ámde minő fanyar természettel kell bírniok a kormányparti sajtó dicséreteinek! Ha őszinte akarna lenni, a dicséretből épen a deákpártnak kormányzati rendszerére vonná a megsemmisítő következtetést. Hanem megvan benne az a bámulatos szemérmelenség, hogy a horvátok munkásságának parallelájából újra csak a magyar ellenzék ellen merítsen hazug érveket. Megértetni szeretné, hogy hátramaradásunk oka egyedül a nemzet hibás természetében rejlik, mely irtózik a komoly gyakorlati munkától, de közjogi oppositíóban leli kedvét. Érteni lehetne ezt a doktrinár lezckezést, ha a horvátok soha sem folytattak volna közjogi oppositíót és a Rauch-Vakanovics kormányzat ideje folytonos reformmunkában és hasznos alkotásban telt volna el. De elfelejtették-e már a kormányparton azon végtelen és elkeseredett küzdelmeket, melyek Horvátországot az unionisták kormány alatt marczangolták? Nem emlékszenek-e arra, mint elleneztek ők a többséget nyert nemzeti-párt kormányra jutását és a magyar-horvát kiegyezésnek legkisebb változtatását azzal az ürügygel, hogy így a politikai igazgatásnak soha sem leend vége. a hasznos tevékenység soha sem fog érvényesülni Horvátországban? Most tapasztalhatják, milyen rövidlátók voltak számításai, mert teljesen ellentétben az ő föltevésükkel a horvát igények méltányos kielégítése és kivált a horvát nemzet alkotmányosan nyilvánult akarátának tisztelése, megszüntette a politikai igazgatást, betemette a közjogi harcot és lendületet adott a valóban hasznos reform munkásságnak. Valjon azt gondolják-e most, hogy a horvát nemzetnek vagy a horvát politikusoknak természeté változott meg 24 óra alatt és hogy a kik még tegnap léha agitatorok voltak, felsőbb inspiratio folytán lettek komoly államférfiak? Ugy hisszük, felderíngethet bennök is a meggőződés, hogy az a szívós és legyőzhetetlen közjogi oppositíó — sehol sem egyszerű rossz hajlam, hanem a nemzet elemi létfeltételeinek természetes átérzése, melynek kielégítése nélkül sem élet sem munkásság nem nyilvánulhatnak.

A horvátok mai helyzetéből az a valódi tanulság, milyen kevés köze van a józan államkormányzathoz az oly páratlan böles politikának, mely változhatatlannak hirdeti a 67-es kiegyezést, kormányképtelenné tart minden az ellen irányzott nemzeti törekvést. Pusztuljon el a deákpárt rendszere mint a horvát unionistáké el a látni fogjuk, hogy törvényhozásunk jól és gyorsan fog dolgozni, mert meglesz a valóban üdős reformok le-

hetősége. Irigyelhetjük tehát Horvátországot, irigyelhetjük kétszeresen nem csak a pusztá munkásságért, hanem a munkásság helyes előfeltételeinek megszerzéséért.

Magyarország vámbevételei.

Budapest, okt. 18.

Két bécsi lap, a „Presse“ és „Tagesblatt“ azon állítással lép fel, hogy Magyarország csekély vámbevétele által évente négy millió forintot nyer, miután Ausztriában a vámbevételek a 70 : 30 arányt jelentékenyen fölül haladják.

Természetesen; ennek azonban az az oka, hogy Magyarországon nagyon kevés a vámhivatal, így p. o. minden triesti áru és a melyek Triesten át Magyarországra szállítatnak, Triestben vámoltatnak meg, ha oly helyre czimezzék, hol vámhivatal nincsen, így nevezetesen Csáktornytól Tétényig mind Triestben fizetnek vámot. Épen így áll a dolog mindazon külföldi árucikkkel, melyek Hamburg, Brema, Stettin s Angliából jönnek és Magyarország oly városába czimezzék, hol vámhivatal nincsen. Így ha csabai, békési, miskolci stb. stb. kereskedők rendelkeznek meg árukat Hamburgból: azok, miután a nevezett helyeken vámhivatalok nem léteznek, — az osztrák határon vámoltatnak meg; sőt a Budapestre szülő szállítmányok tetemes része is az osztrák határokon fizeti a vámot. Így pl. a mult héten 10,000 hordó petroleum érkezett Hamburgból és Bremából Budapestre, melyek Oderbergben vámoltattak meg, körülbelül 25,000 frt. vámösszeg erejéig, ugyanaz történt a Stettinből érkezett 800 mázsa heringgel stb.

A vaspályák továbbá egyenes szállítási díjtételeket állítanak fel Amsterdam, Páris, Marseille, Genua, Rotterdam s Zürichből Bécsbe, és számtalan magyar kereskedő, kik az árucikkeket a külföldtől franco Bécs vásárolják: Bécsben vámoltatják azokat meg és úgy szállítatják aztán le. Így például több ezerre menő mázsa csokoládé jó a Svájcából Magyarországra, melyeknél a gyáros Bécsig vámolva szabja meg az árakat. A magyar vidéki kereskedők emellett nagymennyiségű külföldi kézműzeti, gyarmati árut és festékanyagot másodkézből kapnak Prágából, Brünn, Bécs, Grätzből stb., melyek szintén Ausztriában vámoltatnak meg.

Az osztrák ipar nemkülönben sok külföldi árut igényel, melyek után a vám ugyancsak Ausztriában folyik be, a kész iparcikk azonban Magyarországon használtatik fel. Tehát nem a magyar területre történt vámbevétel mérvadó, hanem a fogyasztás, és én határozottan állíthatom, hogy mi magyarok 50%-át fogyasztjuk el a külföldi árucikknek (számokkal kifejezve tehát 20%-kal károsodunk), és Ausztria csak azért fogyaszt 50%-ot; és csak azért fogyaszt ily mérvén sör, cukrot, kávé és minden egyéb megvámozott fogyasztási cikket, mivel a közös vám terület következtében Magyarországot védi bírja.

Ha Magyarország külön vámterületet képezne: az iparral karöltve a fogyasztás is emelkedne hazánkban, mig Ausztriában talán megapadna.

A közvetett adó a fő egy kultur államban és a legjogosabb is; mert chi mangia, paga (a ki eszik, fizessen); Magyarország közvetett adója azonban az osztrák államzsebbe folyik. Ha nekem valamely osztrák gyártmányért Bécsben 12 frtot kell fizetnem, melynek ára Angliában 10 frt és csak a magas vám miatt nem hozatik be: nem közvetett adó-e ezen 2 frt, melyet a magyar fogyasztó Ausztriának fizet? És 2 frtok Magyarországon jó aratás esetében évenként 50—60 millió forintot tesznek. Nem jó volna-e ez tartaléklul a kedvezőtlen esztendőkre?

A magyar azonban különös teremtése az istennek. Mindenki, a ki vele üzleti összeköttetésbe lép, dugszaggatt lesz, mig ő maga tönkre jut.

G y ő z ő J a k a b.

A közlekedési miniszteriumban történt új kinevezések-ről — mihez nekünk is lesz egy pár szavunk — a „Reform“ ma cikket hoz, melyben többi közt ezeket olvassuk:

„Kilényi Hugó ur személyével nem akarunk foglalkozni. Hogy szakemberré csak azóta lett, mióta a földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnak lehet, hogy szorgalmas és tehetséges titkárá, quo fato Zichy gróf kinevezte a m. kir. Államvasutak igazga-

tó-tanácsába s meghívta a famózus értekezletre a kartell-szerződés tárgyában: azt tudja ország-világ. Sőt őszinték akarunk lenni s elmondjuk azt is, hogy Kilényi urnak van egy nagy érdeme és ez a járuléka az általa vezetendő terrenumon. Puresának tetszik talán első pillanatra ez állítás, de a beavatottak fogják tudni, mit értünk az alatt. Fogják tudni az osztrák államvaspályatársaság praedomináló hatalmát az összes magyar közlekedésügyi politika fölött, mi a tarifa-kérdésekben is nyilvánul. Emlékeztetünk a temesváros-szovai vasutára, emlékeztetünk a kartell-értekezletre. Ily viszonyokkal szemben, ha őszinték akarunk lenni, készségesen bevallhatjuk, miszerint a tájékozatlanság előny.”

Az egyetemről.

Kerka p o l y K á r o l y, a volt pénzügyminiszter ma tartotta az egyetemi épület II. számú tantermében, első előadását, a politikából és a pénzügytanból. A tanyterem zsufolásig megtelt hallgatókkal. Jogászok, tanárok és ügyvédek igen nagy számmal jelentek meg és a legnagyobb figyelemmel kísérték felolvasását. Kerkapoly a mily győnge pénzügyminiszter volt, ugy látszik, ép oly kitűnő erőt nyert benne egyetemünk. Előadása szép érdekes, folyékony és vonzó; a fogalmak definitiójában a legkisebb részletekbe hatol és azoknak könnyen megérthető magyarázatával mindvégig le tudja kötni a hallgatóság figyelmét.

Bevezetésében felemlíté, hogy 9 évi megszakítás után, örömmel lép ismét a tanári pályára; szólott aztán a tanítási és tanulási szabadságra, komoly tanulásra buzdítván az ifjúságot és áttért tárgyára a kormányzati politikára. Előadás után a hallgatóság zajosan megéljenzte.

Bécs, október 17.

(Eredeti tudósítás.)

A Bécs belváros I. választó kerületbeli „Reichsrath“-választásnál, mely tegnap este ment végbe, négy jelölt volt: ezekre a szavazatok így oszlottak szét:

Pollák 1122, Scutter 823, Stein 238, Haardt 191.

Beadatott összesen 2387 szavazat, miután 7 szavazat szétágazott (curiosumkép felemlitem, miszerint dr. B a c h S á n d o r hajdani minisztere is esett abból egy!) az absolut többség 1191. Ennél fogva holnapután hétfőn Scutter és Pollák között történik a szűkebb választás — a többi párt azt határozza, miszerint Scutterre fog szavazni s így a végkimenet még kétes. Bécsre nézve pedig szegény, hogy más kapacitásokkal nem rendelkezik, — Pollák tükön bokron kormányember, voilá tout. Scutter német secessionista, aki alig bírja megvárni, hogy az osztrák-német tartományok az „Olle Willem“ káplárbot áldásos uralma alatt álljanak.

Furcsa világot élünk.

Sokra vittük!

(Eredeti tudósítás)

Bécs, oct. 17.

(H). A hét évi tapasztalás és ugyszólván a mindennapi események mindinkább tanuskodnak Kossuth Lajos jóslatszerű szavai mellett, melyeket 1867-iki májusi leveleiben mondott, tudniillik: „hogy ha egyszer a jogfeladás lejtőjére lépünk, onnan nem csak hogy vissza nem térhetünk, de végig kell rajta siklanunk.“ Aki nem hiszi, az vegye kezébe a ma reggeli lapokat és olvassa, mily egyhangulag állítják ki Magyarország „parteczeduláját“ élükön az Unger és Glaser miniszter urak által táplált „Neues Wiener Blatt“ Hadd nyiljanak fel otthon a mérvadó körök szeméi, egyszer már ideje volna.

Azt hiszem, a kiábrándulásra legjobb lesz, ha lefordítom bő kivonatban a mai „W. Tageblatt“ Bécs legelterjedtebb lapjának vezércikkét, annak elolvasása után a t. olvasó is azt mondandja, a mit e cikkek élére tettem oda: S o k r a v i t t ü k ! Tehát halljuk a szép szót: „A magyarok jó számoló mesterek lettek — és mint ilyenek centralistákka változnak át. Számolni szép dolog, azt mondja majd Bach és ismétli Schmerling, ha füleiket éri a majd meszeszerű hir. Ma rögtön egy oly mérvadó lap, mint a „Pesti Napló“ egy „b i r o d a l m i a d ó“ tervével lép elő. Hét évig mitsem akartak tudni a magyarok a „b i r o d a l m“ felől, de most nem csak hogy nagy kedvet mutatnak azt elismerni, de annak fő attributumát a „birodalmi adót“ is concedálják. Ha megvan az adó, megvan az egységes birodalom is: mert a többi: kormány, katonaság, rendőrség és beladminisztratio megjön magától ha a nervus rerum: az adópénz meg van adva.

„A fogyasztási adó felosztása a birodalom két fele között aránytalan. Ez pedig igazságtalanság, melyet Magyarország többé nem tűrhet, egymond a „Napló.“ A különféle fogyasztási adónemeket tehát vagy úgy kell felosztani a lakosság fejszáma szerint, hogy az osztrák állampénztár a magyarnak a körülbelül 5 millió forintra rugó többletet küfuzeti, vagy pedig ezen fogyasztási adókat úgy mint a vámjövédéket közös „b i r o d a l m i a d ó v á“ kell átváltoztatni; vagyis ezen adók jövedelméből lennének fődözendők a had-, tengerészet és a külügyek költséggei, a még hiányzó rész a quota arányában lesz p'tlandó.“ „Könnyen belátható, mire ezelőz e javaslat. Magyarország közös kiadásainak tetemes részét Ausztria vállaira akarja áttolni.“ (Ez ugyan nagy perfidia — mert a XVI. 1867-es czikk által fogyasztási adók fejében Magyaror-

szig 7 év óta körülbelül 75 millió forintban lett megrövidítve, Cislajthania javára.)

Következik ezután egy néhány feleletre sem méltó badarság, és így folytatja: „ami a némethoni példát illeti, az egyes államok része a fejszám szerint van felosztva, és amaz országok fizetik a legkisebb járulékat, melyek a legnagyobb jövedelmet húzzák“ azon adónevekből, melyeket a „Napló“ közösek akart tenni. Ezt a „Geschäft“-et szívesen csináljuk a magyarokkal. Ha a közös kiadások fedezetét német mintára akarjuk berendezni, akkor meg vagyunk elégedve, de kérjük magyar szomszédainkat, vegyék kezökbe az iránt és számítsák ki forint és krajczárban, mennyivel fognak ezután többet fizetni mint jelenleg.

„De azután következetesen még az itt jelzett jövedelmi források is a „birodalom“ kezelésébe adandók: „minden vám, váltó, bélyeg, posta és távirat, államvasutak, cukor, só, dohány, szesz és sör jövedék Tetszenék-e ez a magyaroknak politikai szempontból?“ (Und das hat alles — nicht die Loreley sondern — der „Napló“ mit seinem Artikel gethan.)

„Ez azután feltételezne egy közös kereskedelmi és közlekedési miniszteriumot — és a most miniszternek nevezett birodalmi pénztárnok oly szerepet játszana, mely mellett de Pretis és Ghyeyz urak vagy utódaik igen szerény hatáskörrel bírnának.“

„Egy birodalmi bank törvény, melyben Magyarországban semmi különállás nem volna, lenne szükséges. Korolláriuma mindennek, a mibe sem a magyar sem az osztrák országgyűlésnek beleszólása nem lenne... talán a delegáció? korántsem, mert ezen testület belserveszete nem arra való hanem... egy „birodalmi parlament.“

„És így elérünk volna a centralizációhoz, melyet most azok proponálnak, kik a dualizmust alkották — igaz hogy most nem politikai tekintetből, hanem azért, hogy hazájoknak némely anyagi könnyebbitést szerezzenek.“

„Magyarország itt igen veszélyes pályára lép, mert „a birodalmi adó“ igen csalágtó eszme azon körökre nézve melyek a hadsereg fordítandó összegek fokozását kívánják.“ „Nem sokat okoskodjanak Pesten ily viszonyokkal, ne állítsanak fel számításokat, melyek teves feltevéseken alapulnak, és melyek csak arra vezethetnek, hogy a nép terheisúlyosbuljanak.“ „A „Napló“ javaslata pedig kóstolóra elég nekünk abból, mi vár reánk ha 1876-ban az osztrák magyar vám és kereskedelmi szövetség megújítása égető kérdéssé lesz.“

„Végre a magyarok lesznek a dualisták ká és mi... mit teljes erőnkkel kényszerülve leszünk a dualizmus védeni.“

Sokra vittük tehát, ha oly gúnytelt szavakban emlékeztetnek saját kötelességünkre. — Hogy is mondja Kossuth utolsó levelében a vonatkozó Lajorról? — Már tovább vagyunk, nem vontatnak, hanem zatonyon ülünk.

Zágráb, október 17.

(Eredeti tudósítás.)

A város a várt vendégek tisztelőre fényesen fel van disztve, leginkább zászlókkal, melyek majd minden nyilvános és magánházon láthatók. A holnap esti kivilágításra nagyban folynak az előkészületek. A postaigazgatósági épület kitűnő szépen van disztve. A ma érkezett vendégek száma 1200-ra rug. Az esti steinbrücki vonattal érkezett Gneis tanár Berlinből, az indóházban üdvözöltetett. A jogász küldöttség nemzeti öltönyben, az egyetem rectora, a jogászkar prodekánja, több tanár és egyetem hallgató várták, midőn Gneis kiszállt, a küldöttség 4 tagja az ugynevezett császár-váróterembe vezette őt. Itt váltattak azután az üdvözlő és köszönő szónoklatok.

Gneist Mrazovicánál van szállva. Egy félórával később Strossmayer püspök érkezett egy lobogós vonattal. A közsegtanács és sok országgyűlési képviselő ment elébe. A bán és polgármester beszédeket tartottak. Ugyanazon vonattal érkezének ide Budapestről Télfy, Hornigg, Apáthy, Wágner, Dobránsky.

Holnap, vasárnap érkezik ide Pauley miniszter. Hétfőn 19-én megy végbe a „Ferencz-József egyetem“ ünnepélyes megnyitása.

Ezen rövid jelentést tettük tegnap. Midőn horvát testvéreink ez ünnepélyt rokonszenvel kísérjük, abbéli reményünket fejezzük ki, hogy ezen nemzeti, de még inkább kulturünnepélyt bizonyos körök nem használndják fel arra, hogy konkolyt hintsenek újra két testvérmegzet között.

Ezt előre bocsátva, olvasóinkat a megnyitási ünnepélyről bővebben értesítendjük, mert egy új egyetem megnyitását, tehát a közmívelődés egy újabb diadalát elég fontos és öröndetesnek tartjuk arra, hogy róla olvasóinkat is értesítsük.

Egy nagy nap emléke.

Miskolcz, okt. 17.

Ez évi október-hó 6-án Miskolczon nagy napra virradtunk. A város lakosságának nagy része felekezett, párt és rangkülönség nélkül szívükben fájdalommal, némán, szomorúan mint a ki kedves halottját indul sírjába kísélni, gyűlt össze a városházánál, hol már akkor a borsodmegyei honvédegylet tagjai élőkön gyászlobogóval voltak összegyűlve; kikhez még a város főpolgármestere a városi tisztviselőkkel, s néhány az az egyes megyei tisztviselő és királyi hivatalnok, czéhek, tűzoltók és aggharczosok testületileg csatlakoz-

tak. Midőn az ágostai hitv. ev. hívek haragjainak imára hívó s az ünnepély kezdetét hirdető érc nyelve megkondult, a hallgatag tömeg mint egy nagy halotti lepel vonult a honvédek által vitt gyászlobogó után az ágost hitv. ev. templom falai közé, hogy a negyed század előtt ugyan e gyásznapon a magyar szabadságharcz dicső vezetői, a nagy nemes hősök, a golyó és kötél által kivégeztetett 13 vértanú sírjára legelőször tegye le az anyyi éven át előbb titkon, később nyíltan, de mindig egyenlő fájdalommal ápoltt kegyeletes hála virágából fűzögetett érdem koszorút. Hol az egyház magyar érzelmi köztisztelőben álló lelkes Zelenka Pál emlékbeszéde és imája után a menet mindig szaporodott számban a hazafiságára méltán büszke minorita szerzet áldozásai által már várta lévén, hallgattuk meg az ünnepélyes halotti díszes nagy szent misét.

Onnan ismét számban megszorodva a helvét hitv. ref. új templomba léptünk; azt azonban üresnek találtuk. Nem várt ott senki elodadásunkra; — nem zengett ott felénk szívemelő ének, mely fájdalomunkat vizsgálgoztat volna. Még végre M. K. személyében megjelent a lelkes ki a helyett, hogy a vértanuk emléket megáldotta volna a hála áldozattal összekötözöleg a praedestinatio veszélyes magvát szórva közénk, azt mondta ki, hogy élet sorsa már születése percében meg levén szabva isten minden teremtményeinek: azoknak is úgy kellett meghalnia mint meg volt írva; — szóval a köznapiság szokott modorából magát sem úgy mint ember s legfőképen mint hazafi kiemelni sem nem bírta, sem nem akarta.

E fölötti méltó megütközésünk azonban a görög keleti hitfelekezeti teljes díszben ragyogott szentegyházban, hová onnan mentünk, enyhületet nyert, mert a halotti gyászmise szentáldozat bemutatása és ünnepélyes requiem után az egyház lelkesze főtisztelő Margo Emilian ur valóban magas hazafiai ihlettséggel egyedül a nagy gyászünnepre készítet szívhöz szóló s lélekre ható lelkes beszédedben kárpótlást talált. Végre a kegyeletes gyász isteni tisztelőt alatt számunk magas fokra emelkedvén, a miszkolci izraelita új-zsinagógába mentünk, hol a nagy áhitatok meglepő fényben vevéztél a lelkes ur a vér áldozatul esett 13 nagy hős neveinek imába lett befoglalása s poraik megáldatása után a többség szét oszlott. Mi azonban kiindulási helyünkre (városházra) mentünk vissza, hol Serfőző József borsodmegyei honvédegyleti alelnök rövid beszéde után a gyászünnepele befűzetett.

Végre nem hallgathatom el, hogy a Miskolczon állomásozó új honvédek közül, sem a Sajó melletti szabadságharczban elvérzett honvédeknek a Miskolcztól alig fél órány távolra eső Felső-Zsolca helységénél fönálló emlékszobornál az évi július 25-én tartatott negyed százados gyászünnepelel, sem az imént leirt nagy gyászünnepelel, egyet sem láthattunk; mi annyival inkább feltűnt, mert ellentétbe állítja őket azon magas elnevezéssel, a melylyel ők a nemzet által megtisztelve vannak.

A nemzet, mely szabadságért elesett hősei annyival inkább golyó által és vértanú halállal, kivégeztet hős vezérei emlékének kegyelettel nem áldozik, nem méltó arra, hogy nemzet legyen, s azon ember, kinek szíveről a minden napiság fagyos kérgét az ily kegyelet le nem olvasztatja, ember marag ugyan, de nem hazafi is egyszersmind, a mely nélkül ő olyan mint a napsugarát visszatükröző csilámló homok szem, melynek értéke nincs.

Egy 1848/9-ki honvéd.

Mező-Tur, okt. 17 Szerkesztő barátom!

Üdvözlök azon nemes s közjóra“ célzó indítványodot, mit lapod 161. számában a kis földbirtokosok földhitelesítézetének gyors felállítására érdekében tettél. Vajha ne lenne az csak kiáltó szó, mely elhangzik az inség kietlen pusztájában, vajha meghallanák azok is, kik erélyes fellépésekkel s hathatos befolyásukkal segíthetnének ez égető közszükségen, az inségben levő kisbirtokosok valóban számandó s nyomorult állapotán és ne engednék őket a lelketlen uszorosok körmei között koldusbotra, véginségre jutni ártatlan családokkal együtt. Nem adófeleléről kellene most a kormánynak gondolkodni, hanem legelső helyen és leggyorsabban egy ily kisegítő, s a közönséget enyhítő hitelegyet felállításáról. Csak így segíthet magán a legsúlyosb s valóban a napszámossal szánandóbb állapotban levő kisbirtokosok osztálya. Igen, mert míg a napszámossal munkája után megkeresheti mindennapi kenyereit, a kisbirtokos magának kénytelen dolgozni a miert neki senki sem fizetvén, ha nincs min venni kenyeret, hát étezik családjával együtt, és miután már három éven át nem termett meg a mostoha időjárás miatt a kenyere s vetni valója, kénytelen volt megtakarogatni pénzt elköltegni és most tiszta birtokára sem kap hitelt.

Nem tudom országzerte így van-e ez, de nálunk és könyünkön, hogy így van, azt a mindennapi példák szomorúan igazolják? Vannak gazdák, kik tehermentes birtokveiket, telekőnyvi kivonataikat, már hónapokkal ez előtt felküldték a földhitelesítézethez, hogy azokra törlesztésre kölcsönt nyerhessenek, a min azután vetőmagot és kenyeret vegyenek, és még most sem kapnak pénzt, minden utánjárásuk daczára sem. Kiszántott földjüket vetetlenül áll, s olcsón elvesztetett marháik árából alig van egy-két hétre való kenyerek. Sokan a tőkepénzesek közül, lelketlenül ki tudják zsákmányolni a megszorult kis gazda inségét, ötven, hatvan, száz perccentet is vévén rajta kamat fejében. Sőt tudok példát, hogy egyik uszoras száz forintra egy évi kamatul három hold jó tengeri föld használatát, másik minden hétre öt forintot vet, az azt megadni kénytelen megszorult, s adójáért és más tartozásaiért exequataltott lakostársától. — Tudom, hogy az ily nagy kamatra felvett száz forintjából alig visz haza a szerencsétlen egy-két forintot.

Pedig szegény azért hozza e nagy áldozatot, hogy legyen min venni vetnivalót és kenyeret éhező családjának. Így pedig sem pénze nincs sem kenyere, és földje egy része is oda van. De ki tudná előszámlálni azt a sok égrekiáltó

titkos és nyilvánvaló gaztetet, a mit a szegény inségben levővel a lelketlen uszorosok elkövetnek! És a mi legfájdalmasabb az, hogy a kormány jól ismeri e vidék nyomorát s inségét, és még sem siet azt orvosolni. Városunk 100 ezer frtot kért az országgyűlés által megszavazott inség-kölcsönből. És még nem kapott egy krajczárt sem. Mint biztos helyről halljuk, alig is fog kapni 20 vagy 25 ezer forintot és ezt is egyedül csak vetőmagra. És bár már itt van a vetésnek ideje, még csak most írják össze azokat, kiknek vetőmagra szükségük van, s ezt előbb a megyére aztán a belügyminiszterhez felterjesztve, lehet, hogy akkor jön meg a vetőmagra kért összeg, midőn már vetni nem lehet, és a kormányhanyagságáért üresen marad a szegény nép földje s nem lesz kenyere még a jövő évben sem. *) Hát adóját azután miből fizesse? Pedig ha nem fizeti, elveszik tőle nem csak drága pénzen vett kenyérnek valóját, hanem utolsó párnáját és ruháját is és dobszó mellett elkötyavetyéllik, mint ezt, minden hetivásárnapján, most is tessik nálunk a városháza udvarán. Ezeket látva, hidd el barátom, sir az emberben a lélek. Mert hiszen a szegény ember inkább fizetne, mint el hagyá vesztegetni holmiskáját, de hát miből fizessen, midőn nem termett semmije már évek óta, és ha így jár az idő, nem is fog teremni jövőben sem. És ez az aggasztó jövő, csak neveli a már is elviselhetlenné vált inséget, mit én csak halvány vonásokkal ecseteltem. Hónapok óta nem volt csak annyi esőnk sem, hogy a föld porát elverte volna. Közel két éve, mióta földünk barázda felénk meg nem azott. Az augusztus elején elvetett takarmány roszunk nem csak ki nem kelt, hanem talán még szerencsénkire úgy van a földben, a mint elvetettük. Drága levén a buza, sokan repcét vetettek. Ez is legtöbb helyen vagy ki sem kelt, vagy ha egy kis eső érvén kibujt is, már a nagy szárazság miatt nagy részben kivesszett, úgy hogy a kik tehetik, ismét bevetik buzával, de a szegényebbek kénytelenek üresen hagyni, holott pedig ezek a legjobb földjeik. A porba elvetett buzáinkat pedig az a veszély fenyegeti, hogy a szárazság miatt igen elszaporodott hangyák kezdik összehordani. — Úgy hogy ha pár nap alatt még esőnk nem lesz, legkisebb reményünk sem lehet sorsunk jobbra fordultában! Így majdnem kétségbeesve a jelen nyomasztó inség s aggdóva a nem sok reményvel kecsgetett jövő miatt, csak örömmel üdvözölhetjük az általad felelevenített kis birtokosok földhitelesítézetének üdvös eszméjét. És ha élethe lép, egyedül ez segíthet a nagy inségben levő kis birtokosok nyomorult, számandó állapotán. Faxit deus!

Ij. Turgonyi Lajos.

A megyék és törvényhatóságok kikerekítése.

Csongrád megye kikerekítése tárgyában írja a „Szegedi Közl.“ A megye kikerekítésének ügye a f. hó 20-án tartandó közgyűlésen kerül tárgyalás alá. — Az állandó választmány Szegehről tartott értekezletén azonban már megállapodásra jutott ez ügyben, mely szerint a választmány nem kifogásolja Csongrád vármegye kikerekítésének a kormány által megállapított tervezetét s részéről beleegyezik, hogy a szomszéd megyékből s a Kunszábról átkapcs landó területekkel megnagyobbíttassék. — Azonban sokkal szívesebben fogadná a választmány, ha minden a régieben maradna s Csongrád vármegye jelenlegi területe meghagyatnék s a szomszédos területek továbbra is megmaradnának eddigi törvényhatóságai részeül. — A megye tervben levő kikerekítésének végrehajtása esetén, a megye székhelye iránt egy később tartandó értekezleten határozna a megyei bizottság. Az állandó választmány egyébként határozottan azon nézetet osztja, hogy a újralakítandó megyének legalkalmasabb székhelye mindenestre csak Szeged város lehet.

Nyílt szó gróf Zichy József közlekedési miniszter urhoz.

Nagyméltóságod egy hozzám intézett rendelettel méltóztatott kiadni, a mely f. hó 5-én érkezett kezeimhez és szóról szóra eképen hangzik: „Budapest, október hó 1-én 16653 sz. Midőn Nagyságodnak mint hivatali elődöm mult évi június 6-án 6933 sz. a kelt rendeletével kinevezett kormánybiztosnak a vág- és nyitrvölgyi ármentesítési társulatok megalakítása körül kifejtett buzgó tevékenységéért haza fia iú kőszönetemet fejezém ki, a Nagyságodra bizott kormánybiztos teendők további viselete alól azon reményben mentem fel, hogy ezen ármentesítési ügyet továbbra is támogatni szíves leend. Zichy s. k.“

A hivatalos közlőny október 9-ki 230. számában pedig ez olvasható: A közmunka és közlekedési m. kir. miniszter gróf Dezasse Emilt vágszabályozási kormánybiztossá nevezte ki.

En a rendelet vétele utáni napon október 6-án 94. sz. a felterjesztésben annak jelzése mellett, hogy azt kellő tisztelettel tudomásul veszem, felkértem nagyméltóságodat, lenne kegyes felmentésem indokát különösen azon oknál fogva jelezni, mivel az általam f. évi szept. 9-én megalakított nyitramegyei vágbalparti ármentesítő társulat október 14-én fogván az 1871. évi 39. t. cz. 3. §-ban jelzett intézkedéseket megtenni, tájékozása s mihez tartása végett kívánni fog tudomására jutni azon indokoknak, melyek nagyméltóságodat ezen rendelet kibocsátásánál vezérlik.

Ebbeli felterjesztésemre válasz mindeddig nem érkezett, hanem több hazai lapokba felvetett egy budapesti

*) Tisztelt barátom ezen soraira meg kell jegyeznünk, miszerint a késedelmeskedés oka ez ügyben m a már nem a kormánynál, hanem magában a megyében keresendő. S valóban ily égetően sürgős ügyben, mint az in-eg-kölcsön ügy, több tevékenységet és nagyobb gyorsaságot lehetne várunk a megyétől, illetőleg azaktól, kiknek a kölcsön vé-ülésé elintézése jelenleg kezükben van. Szerk.

német lap után felmentésemnek az zata, mintha én a vágszabályozásra szavazott 100,000 frtból csak 8000 czélra felhasználni; minek folytán más oly egyéniségre bizottat, a ki elb rán fog tudni a megszavazott össz fordítása iránt intézkedni.

A lapok ezen magyarozatát N kért, de meg nem adott válasz, sem rectificálni jónak nem látta.

A Nyitramegye vágbalparti ár dig f hó 14-én megtartott közgyűl nőkévé egyhangulag gróf Káro cellentiáját megválasztván, — törvény szabta módon megejtéven alkotván, és előleges teendőit vé utján felterjesztetni határozta azzal felmentés felett megütközésének és fejeztés kéri nagyméltóságodat, mis vábhi működésében szükségelt tájé végett felderíteni kegyeskedjek.

Ez a tényállás; — és mo nagyméltóságodhoz, illetőleg a haza

A bizalom személyes dolog lé nagyméltóságod előde által megítés törekedtem — úgy nem találkoztva részéről, jogositva nem vagyok győződésének okadatolását igény jogositva érzem magamat követe tanusított részéről mulasztás ben a felmentő rendelet is tá saim és eddig lehető sikereit talmául ne azt vegyem, hogy a hata sam amint több lapokban álli avagy hivatala részéről tanu-ito derítés folytán.

Engedje meg tehát nagymé derítéssel én szolgáljak a hazai na kodva a hivatalos iratokra, a mel sére bárkinek nyitva állanak. me tük és nyilvánosan tárgyalattak.

Ezen hivatalos iratok tanul oka, hogy a több meg ekre kite eljáráson, — esetleges eredmény nagyméltóságod hivatalának eljár feltalálható, — és hogy daczár vágbalparti ármentesítő társulat nyitramegyei érdekeltég által sa fogásának, és azon érdekeltég é mánybiztosi működésének eredn

Számot adok ezen kettős mult évi cholera járvány azt lehe miniszterium beleegyezésével né Pozsony, Komárom és Bars megy a m. kir. mérnökség, ugymint old értől tanácsadó által kidolgozott t közlése mellett a mult évi novemb hívtam össze. A nagy számmal öss találta magát azon helyzetben, kiadásával járandó alakulás érde addig, míg egy terjedelmesebb n jesztés által tüzetesebben volna k minőségéről, terheiről és hasznair m. kir. mérnökség által egy rész goztassék, az a kellő áttanulmán érdekeltéssel közöltessék, és a k történte után hivassék egybe.

A tüzetesebben értesítő mu több bavi időt igényle, elkészült talához azon mérnökség által á tetett és annak némi módosítá miután ezen munkának, valami peknek a kellő számbani kinyon

TÁRO

Kepes felöl

Az északsarki utazók fö tartatott meg. A földrajzi társu nezte, e czéla a redoute nagy te mely csakugyan meg is tölt egé Hét óra után pár perczeze ülést, (mert a felolvasó estél ülése tekintetett). Rövid szavak já t átengedte a fölolvadó aszt kilépésekor zajos éljenekkel e emelvényre lépve Kepes a köv tartotta:

Tisztelt hallgatóim! Mid utunkból haza érkezünk! az ér pezte, hogy hazám fővárosának met; örömmel ragadtam meg erre felszólítottam. Elmondom kat s a hihetlenségig csodás t

Ezután röviden megemlé történetét. Már augusztusban é vil sokat szenvedtek az időtől. s seinek azonban ez csak előjáték jég közt töltötték. A következ mentek.

A felolvasó itt megkapóar Mintha — ugymond — ötve zugott volna körülöttök. A h jégtől, úgy hogy mindnyajunk sőt elhatároztuk, hogy most r

Melléklet az Egyetértés 166 ik számához.

német lap után felmentésének azon értelmű magyarázata, mintha én a vágszabályozás országgyűlésileg megszavazott 100,000 forintból csak 8000 forintot tudtam volna ezéllra felhasználni; minek folytán a kormánybiztosi eljárás oly egyéniségre bízott, a ki erélyesebben s biztosabban fog tudni a megszavazott összegnek czélzerű hováfűrditása iránt intézkedni.

A lapok ezen magyarázatát Nagyméltóságod sem a kért, de meg nem adott válasz, sem a hivatalos lap utján rectificálni jónak nem látta.

A Nyitra megyei vágbalparti ármentesítő társulat pedig f. hó 14-én megtartott közgyűlésében a társulat elnökévé egyhangulag gróf Károlyi Alajos ur ö Excellenciáját megválasztván, — a többi választásokat törvény szabta módon megejtván, a szabályokat megalkotván, és előleges teendőit végezván, mindezt maga utján felterjesztetni határozta azzal, hogy a megfejthetetlen felmentés felett megütközésének és sajnálatának adva kifejezést kéri nagyméltóságodat, miszerint annak okait továbbá működésében szükségelt tájékozása és mihez tartása végett felderíteni kegyeskedjék.

Ez a tényállás; — és most én emelem szavamát nagyméltóságodhoz, illetőleg a hazai nagy közönséghez.

A bizalom személyes dolog lévén, — valamint azzal nagyméltóságod előde által megtisztelve annak megfelelni törekedtem — úgy nem találkoztam azzal nagyméltóságod részéről, jogosítva nem vagyok felfogásának vagy meggyőződésének okadatolását igényelni, — de igen is jogosítva érzem magamat követelni azt: hogy ha nem taustitotott részemről mulasztás, a mint e tekintetben a felmentő rendelet is támaszt nyújt, fáradozásaim és eddig lehető sikerrei teljesített működésem jutalmául ne azt vegyem, hogy a hazai színe eleibe úgy állítottam amint több lapokban állítottam nagyméltóságod avagy hivatala részéről taustitotott hallgatás és fel nem derítés folytán.

Engedje meg tehát nagyméltóságod, hogy ezen felderítéssel én szolgáljak a hazai nagy közönségnek támaszkodva a hivatalos iratokra, a melyek állításaim begyőzésére bárkinek nyitva állanak, mert nem titkos természetűek és nyilvánosan tárgyaltattak.

Ezen hivatalos iratok taubizonyossága szerint annak oka, hogy a több megékre kiterjesztett kormánybiztosi eljárásom, — esetleges eredményhez nem vezérhetett nagyméltóságod hivatalának eljárásában keresendő, és feltalálható, — és hogy dacára annak a nyitra megyei vágbalparti ármentesítő társulat megalakult, az az illető nyitra megyei érdekelttség által saját sürgős érdeke jó felfogásának, és azon érdekelttség elismerése szerint is kormánybiztosi működésének eredménye.

Számot adok ezen kettős állításomról; a midőn a mult évi cholera járvány azt lehetővé tette, a közlekedési miniszterium beleegyezésével négy, nevezetesen Nyitra, Pozsony, Komárom és Bars megye érdekelttségeit és pedig a m. kir. mérnökség, ugymint oldalam mellé rendelt szakértői tanácsadó által kidolgozott tájékozó értesítés előleges közlése mellett a mult évi november 26-án egy közgyűlésre hivatam össze. A nagy számmal összegyűlt érdekelttség nem találta magát azon helyzetben, hogy több millió forint kiadásával járandó alakulás érdemébe bocsátkozzék mindaddig, míg egy terjedelmesebb mérnöki felderítő előterjesztés által tüzetesebben volna kitanítva a műveleteknek minőségéről, terheiről és hasznairól, kívánta tehát, hogy a m. kir. mérnökség által egy részletesebb értesítés kidolgoztassék, az a kellő áttanulmányozás czéljából eleve az érdekelttséggel közöltessék, és a közgyűlés csak ennek megtörténte után hívassék egybe.

A tüzetesebben értesítő munka, melynek szerkesztése több havi időt igényelt, elkészült és nagyméltóságod hivatalához azon mérnökség által áttekintést végett felterjesztett és annak némi módosításai elrendeltettek, — s miután ezen munkának, valamint az ahhoz tartozó térképeknek a kellő számban kiadatása a mérnökség jelen-

tese szerint csak is 3000 forint volt eszközölhető, kértém ezen összegnek az érdekelttség által eszközözendő visszatérítését mellet a vágszabályozási alaphól való előlegezését, — nem lévén ezen összeg a társulatoknak még nem létezése miatt különben előteremthető.

Kértem ezen előlegezést még f. évi június hó 30-én 71-ik számú felirattal, — és mivel ezen feliratomra három hó lefolyta alatt érdemleges kedvező választ nyerni sem voltam szerencsés, megkerestem f. évi szeptember hó 29-én a pozsony- és komárom megyei törvényhatóságokat, abeli feliratom kedvező elintézésének istápolására.

E közben tapasztalván a nyitra megyei érdekelttség, hogy ezen ügynek nagyméltóságod hivatalában eképeni megakadása miatt ez irányban tovább haladni nem lehet és érezvén, hogy ily elodázás közt egy egész környék a Vág kiömléséi által nem csak vagyonában, hanem számos ezek személyeiben is mindinkább veszélyes helyzetnek kénytelen elébe nézni, azon óhaját fejezte ki, hogy önvédelmi és törvényes jogánál fogva Soponya községtől kezdve Komárom megye határáig terjedő öbölzetre nézve ármentesítő társulattá alakuljon, mely alakulás kormánybiztosi közbenjöttém mellett f. évi szept. 9-én csakugyan megtörtént, és így sikerült az, a minek létrehozásán évtizedek óta többen fáradoztak.

És a midőn ez így megírtém, és több a fentebbieknél fogva absolute nem történetelt, leérkezett nméltóságod felmentő rendelete nem csak, hanem tény az is, hogy a farkasd-negyedi legsürgősebbnek elismert átmetszésre megszavazott 35,000 folyóvíví tétele beszünttetett az által, hogy az arra, a m. kir. mérnökség által miniszteri utasításnál fogva eszközölt áriejtéskor az átmetszésre vállalkozónak visszaadott t. óvadéka, ámbár azon átmetszéshez szükséges védtöltések zárhatáridő alá ti biztosítása alispáni és azután megyei határozat által biztosítva voltak, mely határozat nméltóságod hivatala által felülvizsgálható és vagy helyben hagyható, avagy módosítható, és az átmetszés fogantatható volta.

Ezen utóbbi tény csak azért említettem fel, hogy az által is még világosabban kitűnjék, mennyire volt égető szükség a nyitra megyei vágbalparti öbölzetnek ármentesítő társulattá való megalakulása, a mi azon legnagyobb részben a g y a r a j k u. Nyitra megyében aránylag csekély számú lakosság megmentése érdekében már tovább elodázhatlan nem vala. Ámbár a szóban levő átmetszési kormányi művelet, és a szóban levő védtöltések kiépítésének biztosítása nem tartozott kormánybiztosi eljárásomhoz, amint ahoz nem tartozott azon 1300 forint és 5000 forint, a mely megyei hatóságok utalványoztatott a farkasd-negyedi átmetszés megkezdésére, és a sarki szakítás betöltésére utalványozott 7000 forint, mivel ennyiből áll csak, is a mi a megye alsó vidékének érdekében tétetett folyóvíví az országgyűlésileg megszavazott összegből.

És itt rectificálnom kell egy budapesti német lap után több hazai lapokban közzétett azon téves és alaptalan insinuatit, mintha én nem tudtam volna a vágszabályozási munkálatokra országgyűlésileg megszavazott 100,000 forintból 8000 forintot többet fordítani.

Ezen alaptalan insinuatit vagy a törvény nem tudásából vagy pedig a helyzetnek nem ismeréséből származott a midőn t. i. több hazai lapok, azon német lapnak ferde magyarázatát kellő tudomásszerzés nélkül egyszerűen átvették; az 1871. évi XXXIX. t. cz. ugyanis szabatosítja a vizszabályozási társulatok érdemébeni eljárást, a ki ezt a törvénycíkket átvállassa, tisztába jöhét az iránt, hogy csak alakult társulat intézkedik a bevétel és kiadások iránt és mindezt a társulat kezeli; a hazai kormány fordíthat ugyan és fordítani köteles az országgyűlésileg megszavazott és megszavazandó összegeket, nem ugyan a töltésekre — a mi az érdekelttség dolga — hanem a partvédezetekre, átmetszésekre és a folyó hajózhatóságának eszközésére. De mindez nem tartozik a kormánybiztosi teendőkhöz, hanem ezt a kormány saját mérnöki közegei által intézi; a mi pedig a helyzet nem ismerését illeti, elég legyen megjegyeznem azt, hogy kormánybiztosi eljárásom merőben csak az ármentesítési társulatok meg-

alakulására volt szorítva, ezen hatáskörönnél fogva, semminemű szabályozási összegek nem állottak rendelkezésemre és nem tartoztak intézkedéseimhez; a társulatok megalakulása érdekében szorgalmaztam ugyan a fentemlített 3000 forintnyi nyomtatási összeget, de annak folyóvíví tételét nem nyelhettem, eljárásommal összekötött utazási költségeknek és napi díjaknak nyilvánítása volt csak is engedélyezve, a mit nem tettem, és Nagyméltóságod felmentő rendeletével szemben tenni nem is fogom. Nagyméltóságod előtt tehát tudva van, hogy kormánybiztosi működésem egész ideje alatt rendelkezésemre egy fillér sem bocsátatott.

Kitetszik mindezekből, hogy több hazai lapok nem ismerték a helyzetet, midőn egy német lap magyarázatát vették át, mely tévedés hasonló uton vagy is a saját utján helyre hozható, azonban az tagadhatatlan sajnós, hogy ily téves czikkezesek czáfolatára, önvédelemre, az illető van kényszerítve, a helyett, hogy az hivatalból rectificáltatnék.

Sajnos pedig ez nagyméltóságú miniszter ur, kivált azért, mivel ezen esettel szemben jó hírs nevével megbecsülő bár kinek is jól kellend megfontolnia, vajjon eivállalhat-e biztosan a m. kir. közlekedési miniszteriumtól megbízatást, a midőn becsületes fáradozásainak az lehet jutalma, hogy habár a miniszteriumtól buzgó tevékenységéért hazafiai köszönet, kifejezést nyer ugyan, a mi azonban csak neki juttattatik tudomására, — de azon buzgó és sikeres tevékenységének közepette, megbízatásától felmentetik nemcsak, hanem ezen felmentés a hivatalos lap utján akkép hozatik a közönség tudomására, hogy az által készletve vannak a lapok holmi téves, alaptalan és compromittáló nem rectificált feltételekre, és magyarázatokra, kivánom, hogy utódom ne legyen részese ilyesminek, kivánom különösen, hogy az illető vidékek érdekében h a t á l y o s a b b i s t á p o l á s b a n részesüljen a m. kir. közlekedési miniszteriumtól, mintsem a fentebbiek szerint én részesültem.

Kelt Nyitrán, október hó 15. 1874.

M a r k h o t J á n o s.

A magyar tudományos akadémia I. osztálya most este ülést tartván, Gyulay Pál felolvassa a Szász Károly által fordított Goethe-költemények előszavát. Az előszó Goethe fordítások történetével foglalkozván, bővebben fejtegeti a Szász által a fordításnál követett rendszert.

Mutatványul felolvass Gyulay a fordítmányok közül kettőt: az „Ajánlás“-t és a 13-ik elégiát. — A kötet az osztálynak fog véleményadás végett kiadatni.

A második tárgy B a r n a F e r d i n á n d értekezése „A mutató névmás hibás használatáról.“ A felolvasó a német befolyás okozta hibákat mutatja ki nyelvünkben a mutató névmás használatánál. — Megroja a közel é távol mutató névmások felcserélését.

Az ülés 6 óra után bezárattott.

Pesti őszi löversenyek.

— Második nap. —

A gyönyörű idő, a királyné jelenléte, valamint Kepes és Payer vendégeink látogatása roppant népszerű és érdekessé tette a tegnapi löversenyt. Délután két órakor nagy tolongás volt a szénatérén és soroksári utca szögletén. Két fényes négyes fogat hozta a vendégeket. A két fogat elsőjében Payer és Kepes ültek a főpolgármesterre Payer egyszerű polgári ruhában, Kepes honvéd ezredorvos egyenruhában, a második fogatban Wilczek és Zichy Ödö grófok a polgármesterrel, a többi fogatokban a főváros és a földrajzi társulat ünnepélyi bizottságának tagjai. Valamivel később megérkezett a királyné egy udvari hölgy és Nopcsa báró kíséretében. A királyné óhajására Nopcsa bemutatá ő felségének az északarkai utazókat. A király magyarul több kérdést intézett Kepeshez, majd németül Payerhez. A társalgás néhány perczig tartott. A király ezután a verseny végeig gr. Andrássy Gyulával beszélgetett

nyugodtsága bájolja el; az ember — ugymond — csak saját szíve dobogását hallja.“

Utközben egy bajtársuk halt el: Krisch gépész. Temei oly földbe vannak eltemetve a Wilczek-fokon, melben az ítélet napi trombitaszót ép állapotban fog megérni.

Leírja még a felolvasó a hajó-személyzet életrendjé Reggel 6 órakor kelt föl mindenki a „Tegethoff“-on 7 órakor reggeliztek. Az ebéd 12 órakor történt, az esteli órákor.

Mindahárom rendbeli étkezés nagy szerepet játszott a czukor nélküli rumos tea.

Egy bajuk volt azonban, a mi végtelen szomorúsággal töltte el keblüket, a melyen ha segíteni lehet talán a panaszhang nélkül kiállottak volna még egyszer ann szenedést, ha lett volna — dohánjuk. Ez azonban nem ment elfogyott, s a bagózás nemes élvezetétől meg lett fosztva egész ott létük alatt.

1874 augusztus 17-én érték el a jégpartat, s ki mondhatatlan öröm töltte el ziveiket, midőn a szab tenger ingatását érezték hajójukon. Epen szélcsend volt a víz derült kék ég, sima víz s enyhe levegő, mintha csak a földközi tengerre jutottak volna egyszerre. Másnap meülték a király születésnapját augusztus 18-át — vizzel kvert borszeszszel.

Két éve mult már, hogy önmagukon kívül egyéb embert nem láttak. Az első csolnakot, melyet észrevették úgy támadták meg, mint valami tengeri rablót. A csolnak embereitől aztán elláttattak mindjárt uagyvilági újságokkal aug. 18-án 1874-ben, hogy t. i. a francia-porosz háború már befejeztetett, s hogy abban a porosz lé-

TÁRCZA.

Kepes felolvasása.

Az északarkai utazók fölolvassa ma este 7 órakor tartott meg. A földrajzi társulat, mely a felolvasást rendezte, e czélra a redoute nagy termét találta alkalmasnak; mely csakugyan meg is tölt egészen hallgatókkal.

Hét óra után pár percczel Hunfalvy megnyitotta az ülést, (mert a felolvasó estély, mint a földrajzi társulat ülése tekintetett). Rövid szavakkal jelelvén a gyűlés czélját átengedte a fölolvásót K e p e s n e k. Kepes kilépésekor zajos éljenekkel és tapsal fogadtatott. Az emelvénre lépve Kepes a következő tartalmú előadást tartotta:

Tisztelt hallgatóm! Midőn hosszú és fáradságos utunkból haza érkeztünk az én leghőbb vágyamat az képezte, hogy hazám fővárosának beszélhessem el élményeimet; örömmel ragadtam meg tehát az alkalmat, midőn erre felszólítottam. Elmondom tehát önöknek fáradalmainkat s a hihetlenségig csodás és szerencsés hazajövetelt. Ezután röviden megemlíti felfedező utjunk történetét. Már augusztusban és szeptemberben is rendkívül sokat szenvedtek az időtől. Az eltöltendő tél szenvedéseinek azonban ez csak előjátéka volt. Az egész telet itt a jég közt töltötték. A következő tavasszal ismét feléle mentek.

A felolvasó itt megkapóan eseteli hajójok állapotát. Mintha — ugymond — ötvenezer szekei dörömbölt és zúgott volna körülöttök. A hajó igen sokat szenvedett a jégtől, úgy hogy mindnyájunknak dologhoz kellett látai, sőt elhatároztuk, hogy most már az apróbb járműveken,

et, a mit a szegény inségeknek elkövetnek! És a mi legfőbb jó ismeri e vidék nyomon az orvosló. Városunk 100 által megszavazott inségek kapott egy krajczárt sem. Mint is fog kapni 20 vagy 25 ezer ak vetőmagra. És bár már itt csak most írják össze azokat, k van, s ezt előbb a megyére felterjesztve, lehet, hogy akkor összeg, midőn már vetni nem cságáért üresen marad a szenyere még a jövő évben sem. *) esse? Pedig ha nem fizeti, elve pénzen vett kenyérnek valóját, háját is és dobszó mellett el minden hetivásárnapján, most is dvarán. Ezeket látva, hidek is a lélek. Mert hiszen a szegény elhagyná vesztegetni holmics, midőn nem trmett semmije az idő, nem is fog teremni jövő-jöv, csak neveli a már is elvinit és csak halvány vonásokkal nem volt csak annyi esőnk elverte volna. Közel két éve, kig meg nem ázott. Az augusztány roszunk nem csak ki nem encsénkre ugy van a földben, a n a buza, sokan repczeit vetégy ki sem kelt, vagy ha egy r a nagy szárazság miatt nagy y a kik tehetik, ismét bevetik k kénytelenek üresen hagyni, földjeik. A porba elvetett bu fejegeti, hogy a szárazság nygák kezdik összehordani. — még esőnk nem lesz, legkisebb sunk jobbra fordultában! Igy en nyomasztó insé s aggdóva a tető jövő miatt, csak örömmel eleventett kis birtokosok k tudós eszméjét. És ha életbe gy inségekben levő kis birtokolatotán. Faxit deus!

Ij. Turgonyi Lajos.

Nyitra megyei vágbalparti ármentesítő társulat kikeresése.

kikeresése tárgyában írja a kikerekítésének ügye a f. hó n kerül tárgyalás alá. — Az ártott tartott értekezleten azon-ott ez ügyben, mely szerint a Csongrád vármegye kikerekítésgállapított tervezetét s részszészd meggyéből s a Kunság-ékkal megnagyobbították. — en fogadná a választmány, ha s Csongrád vármegye jelenlegi szomszédos területek továbbra törvényhatóságaiak részeül. — tésének végrehajtása esetén, a később tartandó értekezleten ság. Az állandó választmány n nézetet osztja, hogy az ujra-kalmasabb székhelye mindra-

Nyitra megyei vágbalparti ármentesítő társulat kikeresése.

számú intézett rendeletet mel-ó 5-én érkezett kezeimhez és Budapest, október hó 1-én ak mint hivatali elődóm mult kelt rendeletével kinevezett el nyitra megyei ármentesítési l kifejtett buzgó tevé- f i u i k ö s z ö n e t e m e t á g o d r a b i z o t t k o r m á n y b i z t o s i a z o n r e m é n y b e n m e n t e m f e l, t t o v á b b r a i s t á m o g a t n i s z i -

óber 9-ki 230. számában pe-ka és közlekedési m. kir. mi- vágszabályozási kormánybiz-

táni napon október 6-án 94-ak jelzése mellett, hogy azt eszem, felkértem nagyméltó- tésém indokát különösen azon az általam f. évi szept. 9-én gbalparti ármentesítő társu- 1871. évi 39. t. cz. 3. §-ban ni, tájékozása s mihez tartása a jutni azon indokoknak, me- rendelet kibocsátásánál ve-

válasz minleddig nem érke- kba felvettett egy budapesti oraira meg kell jegyezniük, mi-ze- yben m a már nem a kormánynál, ndó 8 valóban ily égetően sürgős- gy, több tevékenységet és nagyobb gyétől, illetőleg azoktól, kiknek a g kezükben van. Szerk.

mellékleten

A verseny eredménye a következő volt:

I. A kis Handicap 800 frt. egyleti díjban gr. Henckel Hugó 4. é. p. m., Purveyorja érkezett be elsőnek lönyakkosszal hg. Lichtenstein János Honca u-ja ellenében.

II. A kanca díj 500 arany (államdíj) 13 arany értékű szelencében Baltazzi Aristid ur 3. é. p. k. Lady Patroness-sze érkezett be elsőnek, második lett, id. gróf Henckel H. 3. é. p. k. Nouvelle-je és harmadiknak Wienerin (ifj. gr. Festetics Taszilo 3. p. kanczaja.

III. Import díj 2000 frttal, első és biztos nyelő volt szinte Baltazzi Aristid ur 3. é. p. m. Tápió-ja másodiknak érkezett gr. Festetics Pál Kedvencz 3. p. m-énje és harmadik volt ifj. gr. Eszterházy Miklós Vértess 3. é. s. kanczaja.

IV. Akadály verseny 1000 frt. Gróf Ugarte Fanc Maçon 4. é. p. m-énje volt a győztes, második volt ifj. gr. Eszterházy Miklós Krenreiber 5. é. p. m-énje, míg harmadiknak gr. Nádasdy Goodnight 5. é. p. kanczaja volt, összesen futottak 3-an.

V. A mezői gazdák versenyében 11 jelenkező közül Heredy Mihály, vil. p. csődőre nyerte az első díjat, míg Sáska István tarka csődőre a másodikikat, és harmadik volt Heredy István vil. pej heréltje.

A versenyeket megelőzőleg d. e. 11. órakor galamblovészert kezdődött, s tartott 1 óra utánig, melyben az első díjat gr. Zichy Jenő, másodikikat gróf Festetics Vilmos, harmadikat gr. Zichy Béla és a negyedik díjat gr. Keglevich Béla urak nyerték el.

KÜLFÖLD.

Don Carlos Dorregaray elbocsátása után ismét megnyerte ügyének az öreg Eliot tábornokot, kivel a napokban folytatott hosszabb tanácskozásai után karlista források szerint a parmai herceget az első castiliai ezred ezredesének, Caserta gróftól tűzér ezredesnek, Bardi és Bari gróftok pedig lovas kapitányoknak nevezte ki.

A francia kormány harminczkét karlistának megtiltja, hogy a Spanyolországgal határos megyékben tartózkodjanak, miután a spanyol konsul azoknak internálását kívánta. — Tegnap, vasárnap négy pótvalasztás volt a nemzetgyűlés számára és pedig Seine-et-Oise departementban Senard köztársasági és a paduai hg bonapartista jelölt között, továbbá Pas-de-Calais departementban Deliste bonapartista és Brasmé köztársasági s Alpes-Maritimes departementban két választás.

Az olasz képviselői választások élénk mozgalmat idéztek elő az egész országban. Az ellenzék nagyon tevékeny, különösen délen, Nápolyban és Sziciliában. Nem várt szövetségesekre is tett szert a klerikálisok egy részében, kik a pápa és klerikális sajtó ellenkező tanácsa dacára, részt akarnak venni a választásokban, s mivel saját jelöltek nem képesek föllátni, mindenütt az ellenzéki jelöltekre akarnak szavazni. Különben a miniszterelnöknek, Minghettinek beszéde még mindig a sajtó vitatkozásainak napi tárgyat képezi, s nem részese az ellenzéki lapok részéről sem nagyon heves megtámadásokban, mi mindenesetre jó jel a közeledő választások eredményére nézve.

Bismarck Regnierhez intézett levelében f. hó 2-áról ezeket írja: „Nem hiszem, hogy tanuskodásom azon erkölcsi támaszt nyújtja önnek, a melyet ön tőle vár; a kedélyek még mindig szerfölött izgatottak, és az ön honfitársainak nagy száma, kik engemet szidalmaznak s igazságtalanul Franciaország ellenségének tartanak: szemrehányást fog csinálni önnek abból, amit én az ön előnyére felhozhatnék, mind a mellett habozás nélkül ismétlem, hogy az ön eljárása sohasem tette reám azon nyomást, mintha önt egyéb indok miatt a bátor odaadás hazája érdekeiért vezetne volna, melyeket ön azonosaknak tekintett a császári családdal. Én azon fellevesben mozdítottam elő az ön terveinek valószínűsítését, hogy kedvező esetben siettetetheti a békekötést, a midőn a császári család,

a győztes. Tudakoztat azután tőlük még egyéb újságot is, de ennél az egnél többet azok sem tudtak.

Utjuk többi része már most hamar lefolyt; siettek haza, övéik körébe mindannyian s most hála istennek, itt vannak.

Kepes felolvasása többször szakítottat félbe éljenzések által, midőn a felolvasó magáról, vagy jelen levő társáról emlékezett meg. A felolvasást szünni nem akaró taps és éljenzés követte.

A második felolvasásra, melyet Payer németül tartott, a legnagyobb sajnálatunkra már ma nem szentelhetünk nagyobb teret. Payer az expedició némely érdekesebb epizódjait ismerteti. Leírja az egyes kirándulások, továbbá a feltalált földek alakját és természetét. — Értekezését lapunk következő számában fogjuk ismertetni.

Az északsarki expedició a fővárosban.

Budapest, okt. 19.

A főváros népe, mely szombaton este oly lelkesen fogadta és üdvözölte az északi sarkutazók két tagját: az idegen Payert és a magyar Kepest, ki két évi távollét és életveszélyes küzdelem után a kivívott siker dicsőségének gazdag osztályrészével tért vissza a haza szent földére, — tegnap ismét új és fényes jelét adta annak, hogy a szellemi haladás bátor harcossai iránt igazi érdeklődéssel, átalános és nyílt elismeréssel viseltetik.

Az elismerés tolmácsolásának különben tegnap és ma az idő is kedvezett, mert oly gyönyörű őszi nap terjesztette ki verőfényes sugarait a főváros felett, hogy csak az nem szökött ki a négy fal közül az utcára, a ki már

a melyet mi egyedül ismertünk el, érintkezésbe lép a hozzá hű maradt metzi hadsereggel.

A walesi hercege jelenleg Párisban idős hire jár, hogy Larocheoucauld-Bisaccia meghívására össze akar jönni Chambord gróffal. Az angol lapok általában meg vannak utközve e híren s a „Daily Telegraph“ így ír ez ügyben: „Ha ez megtörténne, nagyon sajnálnák. Mi angolok tudjuk ugyan, hogy e látogatás nem jelentene semmit, de Franciaországban mindenesetre bosszankodást idézhetne elő. Angliában ugyan a királyi család barátságos vendégvételre fogadta az Orleans hercegeket s a száműzött Bonapartokat, de ezek nem voltak követelők. Mert még Lulu hercege is minden igényét egy népszavazás eshetősége alá helyezte. Chambord gróffal tehát semmi esetre sem lehet bensőbb barátság.“

UJDONSÁGOK.

Az egyetemről. Értesitem a m. kir. tud. egyetem m. t. joghallgatóságát, miszerint a jogász-segélyegylet bizottsági tagjainak választása f. hó 22-én, csütörtökön délután; — az elnök választása pedig f. hó 25-én, vasárnap délután fog megtörténni. Budapest, 1874 okt. 17. Fenyvessy Ferenc, a jogász-segélyegylet id. elnöke.

A pénzügyminiszterhez többen fordultak — még a lapokban is — azon kéréssel, hogy a városi képviselő-testület által az új építkezések adómentességének meghosszabbítása végett beterjesztett kérvényekre vonatkozólag mielőbb intézkedjék. A „P. L.“ most ugy értesül, hogy a pénzügyér az ide vonatkozó rendszabályok hasznosságáról személyesen meg van győződve, s a pénzügyminiszteriumban e tárgyban már ki is van egy novella dolgozva, mely az ügy sürgős voltának megfelelőleg az országgyűlés összeülésekor azonnal elő fog terjesztetni. Tehát alaptalan azon feltevés, hogy a miniszterium a dolgot el akarja halogatni, mivel ennek elintézése a törvényhozás elé tartozik, ennek pedig ezt eddig nem lehetett előterjeszteni, mivel a kérdéses folyamodvány csak röviddel az országgyűlés bezárta előtt jutott a pénzügyminiszteriumhoz.

Asbóth Lajos az egykori honvédtábornok, ki az utóbbi időben visszavonultan élt a vidéken, jelenleg Budapestben idős, s mint a „P. L.“ írja, ezental állandóan is itt fog lakni. Asbóth tábornok, mint több hadtudományi munkaszerzője, az akadémia tagja, nem csak annak tárgyalásaiban szándékozik részt venni, hanem 73 éve dacára egy nagyobb művön dolgozik, mely az amerikai háborút tárgyalja, s melyet annál nagyobb érdeklődéssel várhatunk, miután a szerző e művében fel fogja használni testvérének jegyzeteit is, Asbóth Sándornak, ki 1869-ben mint az egyesült államok követe halt el Buenos-Ayresben, s ki mint csapatparancsnok az északamerikai nagy háboruban lényeges részt vett.

A svábhegy azon részének parkirozására, melyet „Tóth-rét“-nek neveznek, Scheich Károly bizottsági tag még a múlt évben tett indítványt. A középítkezési bizottság ez indítványt akkor ellenezte, s e helyett gyalog utakkal ellátandó faiskolát hozott javaslatba. Az is indítványozottat, hogy a meglevő négy kuthoz még három ássanak, de a bizottság ezt is ellenzi, mivel a három kút, a meglevők vizét is absorbeálni fogná; a bizottság e helyett a meglevő négy kút javasolja mélyebbre ásni.

A városi vigadó sörházának bérítője panaszkodik a városnak, hogy a sörház rozsol szőlőzethető és alig lehet futni. A mérnöki hivatal e bajok elkerülésére a Meidinger-féle szabadalmazott kályhákot javasolja felállítani. A költség 2600 frtot fog kitenni. A középítkezési bizottság e tárgyban egy albizottságot küldött ki.

Előlegek a város hivatalnokai számára. A fővárosi tisztviselők közül sokan panaszkodtak már, hogy pillanatnyi pénzzavarok miatt gyakran uzsorások körme közé jutnak, a honnét csak nagyon nehezen tudnak kiszabadulni. Ezen panaszok folytán azon eszme pendített

félig meg volt halva, vagy a kit nem eresztettek — a hűvös ből.

Már reggel nyolcz óra felé nagy csoport járt két zsigongva és nyugtalan arcczal a „Hungaria“ körül, a hol a két vendég szállva volt . . .

A legelső volt, a mivel érdekes vendégeink tegnap a napot megkezdették, hogy a reggeli után mindketten, mint szolgálatbéli katonák a felsőbb hatóságúknál jelentkeztek. — Payer mint császári tiszt a téparancsnokságnál, Kepes hazánkba pedig, mint honvédfőorvos a honvédelmi miniszteriumnál tett látogatást, a hol Szende távolléte miatt, Fehérvári államtitkár által fogadtattott. Visszatérésük után a földrajzi földtani társulat és mérnök-egylet küldöttei jöttek hozzájuk tisztelni. — Hunfalvy elnökele mellett, körülte csoportosultak Hieronymi Károly, Zsigmondi Vilmos, Vámbéry Armin, dr. Szabó József, Flock Henrik, Bruzman bányakapitány és Berecz tanár. — A három testület nevében Hunfalvy szót az ünnepeltekhez, üdvözölte őket, mint Magyarországot Ausztria kitűnő fiait, a kik hazájoknak fényt, s az emberiségnek örök szolgálatot tettek. — A rövid és csinos beszéd, s a bemutatás után élénk társalgás támadt a küldöttség tagjai és a két vendég között, a kik érdekes dolgokat beszéltek el az utazás nehézségeiről, a roppant hidegről, a mely a kilehelt párárt rögtön megfagyasztotta, a mi miatt a 40 fok alatt a szájakaroknak már semmi hasznát nem vehették. — Szerencse, hogy már ezen fok alatt nincs szél, mert különben elvesztettek volna. — Ha a ruhát levettették magukról, többé nem használhatták, mert csontját fagyott.

A társalgás után Wilczek bárót is fölkeresték, a ki az egész vállalatnak ugyszólván teremtője volt, megindítván annak létrejötté előtt az előexpedíciót, s szem-

meg, hogy a házipénztárból kellene előlegeket nyújtani. Ezen eszme a tanács körében is több ízben képezte vita tárgyát és a jogügyi bizottság utasított is véleményadásra. Ez oda nyilatkozott, hogy a tisztviselőknél, fizetések kétharmadának erejéig lehetne előlegeket nyújtani; hogy azonban a házipénztár netáni halálesetek által meg ne károsodjék, az előlegek után egy százalékos kamat fog szedetni és e kamatokból tartaléktöke képeztetik, melyből a halálesetek által bekövetkező károk fedeztetni fognak. Ezen javaslat a számvétséghez utasított.

A járvány a börtönhelyiségekben dr. Vary Szabó törvénytörvényes orvosi buzgó működése folytán már megszűnt. — Csak három fogoly halt meg. A járvány kiűtése nem tulajdonítható a kir. ügyészségnek vagy pedig az orvos hanyagságának, hanem majd nem csupán azon körülménynek, hogy a feygenyeknek megszabott eledelék mennyisége nem volt elegendő. — Ezt felsőbb helyen be is látták, és egy új börtönügyi rendszer megállapítottat, mely 1875 január 1-én érvénybe lép. Kivételképen a főügyészség a pestvidéki börtönökre nézve megengedte, hogy a járvány netaláni újabb, és még nagyobb mérvbeni kiűtése megállítására céljából, a feygenyek hetenként kétszer nyolcz lat jó marhahúst, kétszer marhahus levest, naponta zöld paprikát, fok- és vöröshagymát, és reggelinek egy fél fonttal kenyert többet kapjanak. Sivos J. ki gyermekét gyilkossági szándékból a Concordia malom alatt a Dunába dobta, és e miatt kötélt általi halálra ítéltetett, a scorbütölt oly beteg lett, hogy feygyógyulása alig remélhető volt. — Dr. Vary Szabó azonban meggyógyította, és így a kötélnél megmentette. — A kerepesi uton fekvő feyházban jelenleg csak 165 feygeny van letartóztatva, tehát 60 fővel kevesebb mint tavaszkor.

Puskapor felrobbanás. Győrben mint a „Sz. P.“ írja, a laktanyában néhány katona a romlott töltényekből a löport kiszedvén, midőn már nagy rakás por volt az asztalon, az nem tudni mi okból fellobbant, s a legénység közül 8-an megsérültek, s közülök kettő nem sokára meg is halt.

Megszökött barát. A lemergi rendőrségtől táviratoztak a helybeli kapitánysághoz, hogy f. hó 16. és 17-e közti éjjelen egy dominikanus névszerint Novaczky Ágoston, jelentékeny összeg pénzét lopván el, megszökött. A kérdéses barát 32 éves középnagyságu, s barátmódra jól táplált vörös kerek arczu egyéniség.

A terméstudományi társulat f. hó 21-ikén, szerdán d. u. 5 órakor a m. tud. akadémia heti ülésében szak- és választmányi ülést tart, tárgyai: Szilv Kálmántól: a gázok magaviseletéről kis nyomás alatt. — W. W. Vinczétől: 1) A lakmusi festő anyagáról; 2) A budapesti vasuti hid caissonjában tett égési kísérletek eredményeiről. — A választmányi ülésen egy indítvány is fog tárgyalatni a szakülések tartására nézve.

Néppalota. Triestben a „Societa Umanitaria“ egy nagyszerű palotát akar emelni a nép számára, melynek költségei összesen 200,000 frtra tervezetnek. Az erre szükséges pénzt 2000 darab 100 frtos részvény által akarják összehozni, mely tőke 4% mellett kamatoztatva, lassanként törlesztetnek, s törlesztése után az épület a község birtokába menne át. A ház négy emeletes lesz, lesz benne népkonyha, gőzmosoda, ingyenes népfürdő, szobák egy és két ágygyal, s még ingyenes hálólhelyek is.

Tanítói kinevezések. A fővárosi tanács utolsó ülésében, minthogy a fővárosi néptanodák ismét annyira megtelek, hogy az idén is parallel osztályokat kellett felállítani, ideiglenes minőségben néptanítói segédtanítókká kinevezte Jablonszky Lajost, Szabó Endrét, Schön Józsefet és tanítóokké: Dömötör Gizellát és Heinrich Ilonát. Köztanoktanítóknak pedig: Alkér Herminát, Benedek Matildot és Ullerich Józsefát.

Lopott karperec Hruby Ferencz fogva lévő asztalosnál, ki munkakeresés ügyre alatt több házba lopdóztott és ott lopásokat vitt végbe, ékszerket és más értékes dolgot találtak, melyek azután a tulajdonosoknak visszaadattak. Csak egy ezüst zománcozott

raktárakat állítván fel a legéjszakibb pontokon, s mindez által lehetségessé tette a valóságos expedíciót; midőn pedig tavaly semmi hír nem jött az expedícióról, s azt hitte a világ, hogy a „Tegethof“ és merész utazói elvesztek, külön hajót akart elindítani, a mely őket fölkeresse.

Délben 1 és fél órakor Ráth Károly kocsián a rákosi lóversenyre mentek, a melyről más helyen szólunk. — Innen hazatérve ebédeltek, s délután pedig a vigardai sétahangversenyt látogatták meg, a hol az ezerekre menő közönség által szünni nem akaró éljenekkel, s a zenekar részéről a „Payer-Kepes induló“-val fogadtattak.

A roppant tömeg miatt, mely nyugtalanul tolongott az épületben, mozdulni alig lehetett; s mindinkább szaporodott a közönség, annyira, hogy a vendégek végre egy melléklépcsőn kényszerültek megszökni a nagy vendégszeretettel és lelkesedés elől, a mely egész az agyonnyomorításig mehet. . . A gypju-utcai német színházba hajtottak, a mely a mennyiben megbukott, most utolsó előadását — ünnepelte. A közönség, mely a megjelenésről tudomást szerzett, rögtön idiesített mindenfelől és a helyiséget egész a szorongásig megtöltötte. — A nemzeti színházban o miatt a „Pipacsos Ríská“-nak, melylyel az igazgatóság még mindig kinozza a világot, alig volt nézője, dacára annak, hogy a „Reform“ azt sehogya se akarja észrevenni, sőt egész ellenkezőleg, s tudja, hogy az utazók és a közönség a „Pipacsos Ríská“-nak tapsolt, míg a német színházban nem volt senki. . . Ez pedig épen megfordítva történt, no de hát a „Reform“ ugy okoskodik, hogy ha már hazugság, hát legyen hazugság! — Igaza van, a ki tudja az igazat, ugy sem hiszi el, a ki pedig nem tudja, mért ne hinne el akármít.

karperecczel nem történhetett ez, lehetett még kipulhatolni. E karperevizsgáló bíró urnál (soroksári utca) nézhető meg.

A jövő követválasztására Sándor gróft akarják fölléptetni.

Krajczar-egylet alakítását illetőleg a „Győri Közlöny“ jegyelt, hogy a szegény iskolák gyermekei tanulásukat az elterjedt, hogy csak Győr városban „békává“, és „páta-alj“ néven van kiképezés a néhánny krajczár is sok kerülnek. Az egyletnek lehetnének alapítótan rendes tagjai, akik köteleznék magukat 10 krajczárral járni a csehhez; azu közörsre az egylet p-estjével ellátott gyűki. Így ha nem eszramma is, de idővel esösszeg azután takarékpénztárban tőkésítikint a tanév kezdetére beszerzetetnek a felkész urak által a könyvekre szoru eszmét részünkről is a legmegelőbbben úróbban a tanügybaratok szives figyelmégyűjtő könyvecskék helyett célzzerűbbken, például kávéházakban, vendéglőkben, népesebb boltokban, együtő pöröslyő egylet részéről lenne egy ügyszó, aki a pöröslyők tartalmát átvenné, s a pöröslyő átadott összeget neve aláírásával bejegyezőrizni is. Ismételve felhívjuk ezen nemehazánk lelkes tanügy barátjait. A példahelyeken is, melyekben csak a mult énem volt tankönyve. — A főnebbi sorokvettük át.

Rövid hírek Szék siremléke már fel van állítva a kOrszágos újságírói egylet „Szabolcs“ szerkesztője lapja ut hirlapirók társulását indítványozza, Debreczenben indítványozza megasztító keményesprő. Ha a j a l seprő, sajátkezűleg készített kalit győri kiállítás alkalmával dicsőró a királynak ajánlotta fel, ki a kédb. aranyat küldetett azon megjelajánlott tárgyat iránt szabad ren

A szegyei györmeczei honvédelmi legközelebbi gyűlésén szövegremegbízottat a szobor föntartásaiteni. — **A királyt** szedára várjarályné a nőképző-egyletnek megeria Valeria főhercegnő nevból az egyletnek 200 frtot adomnyelvtant akar kiadni Vasvorenec; a munka terjedelme 32 nagy 8-ad rétkalban; előfizési anyadi Mátyás“ című irodalmi intHaynald Lajos kalocsai érsek a letnek újabban 500 forintot admsitott tej a jőzsefvárosi kerület dr. Buzay a mult pénteken a v

aruit a kerepesi és kőbányai vámnágy részét mint élvezhetetlen kevKentuckyban a dohánytermés felé — **A szegedi olvasókör** november-tani Petőfi halálának 25 éves emlékegy budapesti tisztelője négy darabküldött, melyek összesen 180 fonttitkára Bucher az ajándékot ura nekösönte. — **Roznyón** egy Baillydult meg nem rég, ki egy Lyonbanvára könyvgyűjtőket gyűjt, s frankot gyűjtött a nevezett czéla. takocsis meglégt egy földművest, minem akart a postakocsi elől kitérfogatott.

TÁVIRATOK

Zágráb, okt. 19. (Az távirata.) Az egyetem megnyitámsével kezdődött, a székkesecelebrált. A bán az országházbeleletet osztályfőnök, Mohics a történet fejlődést olvasott fel, hol iskoláztak. Különböző egyetegn Geist is üdvözölték az egyetemtedek tartottak, melyek lelkesen

Zágráb, okt. 19. (Az távirata.) Az ünnepély egészenöltött. A székesegyházból az indult a menet, hol Muhirályi latin szövegű decretumot beszédet horvát nyelven, mitatása követett. A vendégek köPauler, Kosta, Randa, Sassintottak üdvözlő beszédeket. — koma zárta be. — Este kivilágStrossmayer hangos éltetésévelkedett.

Zágráb, okt. 19. (Az távirata.) Délután 3 órakor banMesics rector mondta a királyragyetemre, — Markovics bölcsésőkra, Bassilovics az idegenekrlágtengerben uszik; nagyszerű tráfáklásmenet 800 fáklával, öt dtól kísérve először a bánhoz, énekeltek, onnét a rectorhoz, között, a rektor szívesylen válaszolhez, végre Pavlinovits dalmát ve

kellene előlegeket nyújtani. Ben is több ízben képezte vita utasított is véleményét, hogy a tisztviselőknél, fizetése lehetne előlegeket nyújtani; a netáni halálesetek által meg után egy százalékos kamat fog artalektóke képeztek, melyből kéző károk fedeztetni fognak. ghez utasított.

helyiségekben dr. Váry Szabó üködése folytán már megszűnt. meg. A járvány kiütése nem ségnek vagy pedig az orvos ha nem csupán azon körülmények megszabott eledelek mennyi. Ezt felsőbb helyen be is látták, zer megállapított, mely 1875 Kivételképen a főügyész a e megengedte, hogy a járvány agyobb mérvbeni kiütése meg azek hetenkint kétszer nyolcz marhahus levest, naponta zöld agymát, és reggelnek egy fél apjanak. Sivos J. ki gyermekét oncordia malom alatt a Dunába li halkra ítéltetett, a scorbuto gyógyulása alig remélhető volt. meggyógyította, és így a kő kerepesi uton fekvő feyházban van letartóztatva, tehát 60 fő.

n. Győrben mint a „Sz. P.“ katona a romlott töltegyekből már nagy rakás por volt az aszkból fellobbant, s a legénység közülk kettő nem sokára meg

A lemebergi rendőrségtől táv- sághoz, hogy f. hó 16. és 17-e us névszerint Novacsky Ágost- ént lopván el, megszökött. A zépnagyságu, s barátmódra jól- gyéniség.

nyi társulat f. hó 21-ikén, tud. akadémia heti üléstermés ztmányi ülést tart, l: a gázok magaviseletéről kis a Vinczétől: 1) A lakmisi apesti vasuti hid caissonjában ényeiről. — A választmányi tár- yaltatni a szakülések tar-

n a „Societa Umanitaria“ egy elni a nép számára, melynek rtra tervezeték. Az erre szük- D frtos részvény által akarják nnellett kamatoztatva, lassan- zése után az épület a község négy emeletes lesz, lesz benne yenes népfürdő, szobák egy és s hálólhelyek is.

k. A fővárosi tanács utolsó ülé- néptanodák ismét annyira meg- allel osztályokat kellett feláll- néptanítói segédtanítókká t, Szabó Endrét, Schön Józsefet zellát és Heinrich Ionát. Kö- g: Alkér Herminát, Benedek at.

H r u b y Ferenc fogva lévő s ürügye alatt több házba lo- t végbe, ékszerket és más ér- z után a tulajdonosoknak visz- z ü s t z o m á n c z o z o t t

éjszakai pontokon, s mindez ósagos expedíciót; midőn pe- ott az expedícióról, s azt hitte „ és merész utazói elvesztek, a, mely őket fölkeresse.

Ráth Károly kocsján a rákosi ról más helyen szólunk. — In- delután pedig a vigardai sétat- z, a hol az ezerekre menő kö- akaró éljenekkel, s a zenekar uló- val fogadtattak.

t, mely nyugtalanul tolongott lehetett; s mindinkább szapo- g, hogy a vendégek végre egy megszökni a nagy vendég- e d és elől, a mely egész az . . . A gyapju- utcazi német y a memyiben megbukott, n n e p e l t e. A közönség, ást szerzett, rögtön idiesített

egész a szorongásig megtöl- an e miatt a „Pipacsos Riská“- z még mindig kinozza a világot, ak, hogy a „Reform“ ezt se- töt egész ellenkezőleg, ő tudja, zönség a „Pipacsos Riská“-nak zában nem volt senki. . . Ez ént, no de hát a „Reform“ ugy azugság, hát legyen hazugság! igazat, ugy sem hiszi el, a ki nne el akarmit.

karperczel nem történhetett ez, mert a tulajdonost nem lehetett még kipuhatolni. E karpercz egyébiránt C s e k e vizsgáló bíró urnál (soroksári utca 13. szám 1. emelet) nézhető meg.

A jövő követválasztásra Csongrádon Károlyi Sándor grófot akarják fölleptetni.

„Krajczár-egylet“ alakítását indítványozza Vargyas Endre tanfelügyelő a „Győr Közlöny“ legutolsó számában, azon czéllal, hogy a szegény iskolás gyermekek tankönyvvel láttassanak el. Az eszmét az keltette, hogy csak Győr városában is, főleg a „czigány- lapos-“, „békavá.“, és „paita-ajka“ tájekéről igen sok szegény szülő van. kiknek az a néhány krajczár is sok pénz, melybe a tankönyvek kerülnek. Az egyletnek lehetének alapító tagjai például 5 frttal, azután rendes tagjai, akik köteleznék magukat például 3 éven át éven- kint 10 krajczárral járni a czéphez; azután az egyes boltokban adakozásra az egylet p esztjével ellátott gyűjtő-könyvec- kék tétetnének ki. Így ha nem esztrama is, de idővel csak csöppenne. A begyűlendő összeg azután takarékpénztárban tőkésítették s a kamatokból éven- kint a tanév kezdetére beszerzetnének a szükséges könyvek, melyek a lelkes urak által a könyvre szorultak közt kiosztatának. Az eszmét részintől is a legmelegebben üdvözöljük s ajánljuk a legfor- róban a tanügybarátok szives figyelmébe. Azonban mi részünkről a gyűjtő könyvecskék helyett czél: zerübbnek tartanék, ha közhelye- ken, például kávéházakban, vendéglőkben és egyéb nyilvános helye- ken, népesebb boltokban, gyűjtő pörtyökök tétetnének ki. Azután az egylet részéről lenne egy megbízott, aki könyvet vezetve idénkint a pörtyökök tartalmát átvenné, s a pörtyő-tartó a könyvbe az általa átadott összeget neve aláírásával bejegyezné. Így szépen lehetne ellen- őrizni is. Ismételve felhívjuk ezen nem es és tívös eszme létesítésére hazánk lelkes tanügy barátjait. A példa azután majd vonzania falu- helyeken is, melyekben csak a mult évben is 2600 gyermeknek nem volt tankönyve. — A főnebbi szerkelt a „Szabad Ungár“-ból vettük át.

Rövid hírek Székelyek, sz. Ungar Anna siremléke már fel van állítva a kolozsvári temetőben. — **Országos újságírói egyesület** czimen Lukács Ödön a „Szaboles“ szerkesztője lapja utóbbi számában a hazai hírlapírók társulását indítványozza, s az alakuló gyűléseket Debreczenben indítványozza megtartani. — **Kalitkáké- szítő kéményseprő.** H a j n a l Ferenc győri kémény- seprő, sajátkezűleg készítette kalitkáját, mely a legutóbbi győri kiállítás alkalmával dícsé- rő oklevéllel lett kitüntetve, a királynak ajánlotta fel, ki a készítőnek a napokban 10 db. aranyat küldetett azon megjegyzés mellett, hogy a felajánlott tárgy iránt szabad rendelkezés engedtetik. — **A szt.-györgymezsei** honvédelmek ügye Esztergommege legközelebbi gyűlésén szóyegre kerülén, az alispán megbízott a szobor föntartásainak költségeit elkészí- teni. — **A királyt** szeidára várják Gödöllőre. — **A kirá- llyné** a nőképző-egyletnek megengedte, hogy ez M á r i a V a l e r i a főhercegnő nevé. viselje s ez alkalom- ból az egyletnek 200 frtot adományozott. — **Délszláv nyelvtant** akar kiadni Vasvári Kovács Fe- rencz; a munka terjedelme 32 nyomtatott ív leend nagy 8-ad rétt alakban; előfizetési ára 4 frt., mely a „Hunyadi Mátyás“ czimű irodalmi intézethez küldendő. — **Hajnald Lajos** kalocsai éresek a kalocsai tüzoltó-egy- letnek újabbán 500 forintot adományozott. — **Hamisított tej** a józsefvárosi kerületi orvosok dr. Kelen és dr. Buzay a mult pénteken a városba jövő tejárusok áruát a kerepesi és kőbányai várnál megvizsgálván annak nagy részét mint élvezhetetlen keveréket kiöntették. — **Kentuckyban** a dohánytermés felét jégzápor tetete tönkre. — **A szegedi olvasókör** november 15-én ünnepet fog tar- tani Petőfi halálának 25 éves emlékére. — **Bismarcknak** egy budapesti tisztelője négy darab pompás görögdínyét küldött, melyek összesen 180 fontot nyomtak. Bismarck titkára Bucher az ajánlékot ura nevében levél útján meg- köszönte. — **Rozsnyon** egy Bailly nevű francia pap for- dult meg nem rég, ki egy Lyonban építendő templom já- vára könyöradományokat gyűjt, s eddigelé már 26.000 frankot gyűjtött a nevezett czélra. — **Szatmárt** egy pos- takocsi megölt egy földművest, mivel ez terhes szerkével nem akart a postakocsi elől kitérni. A postakocsi el- fogatott.

TÁVIRATOK.

Zágráb, okt. 19. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az egyetemet megnyitásának ünnepélye nagy misével kezdődött, a székesegyházban Mihajlovics celebrált. A bán az országházból felolvasta, az alapító levelet osztályfőnök, Mohics a törvényzikket. A rector történet fejlődést olvasott fel, hogy a horvátok eddig hol iskoláztak. Különböző egyetemek képviselői közülük Gneist is üdvözölték az egyetemet, Télyfi és Finaly beszé- deket tartottak, melyek lelkesen megéljenzetettek.

Zágráb, okt. 19. (Az „Egyetértés“ távirata.) Az ünnepély egészen nemzetközi jelleget öltött. A székesegyházból az országgyűlési terembe indult a menet, hol M u h i c s felolvasta a ki- rályi latin „szövegű decretumot, majd a bán tart beszédet horvát nyelven, mit Mesics rector beig- tatása követett. A vendégek közül ezenkívül Gneist, Pauler, Kosta, Randa, Sassinek és Pellicioni tar- tottak üdvözlő beszédeket. — Az ünnepélyt diszla- koma zárta be. — Este kivilágítás és fáklyásmenet Strossmayer hangos éltetésével. — A hangulat emel- kedett.

Zágráb, okt. 19. (Az „Egyetértés“ távirata.) Délután 3 óraker bankett. Az első toastot Mesics rector mondta a királynak; másodikikat a bán az egyetemre, — Markovics bölcsészeti dekan az alapí- tókra, Bassilovics az idegenekre. — Este a város vi- lágtengerben uszik; nagyszerű transparentek. Imposáns fáklyásmenet 800 fáklyával, öt dalárda. Lelkes zsviok- tól kísérve először a bánhoz, hol nemzeti darabok énekeltek, onnét a rectorhoz, kit Doma jogász üdvö- zölt, a rector szívélyesen válaszolt; onnét Strossmayer- hez, végre Pavlinovits dalmát vendéghez mentek.

Konstantinápoly, okt. 19. A „Levant Herald“ szerint az osztrák, német és orosz követek azon utasítást vették, kérdezzék meg a portától vajjon van-e joga illető kabineteknek kereskedelmi szerződéseket kötni Szerbiával és Romániával?

Brüsszel, okt. 19. A német csapatoknak Metz és Strassburg között összevonása az „Indépendance“ értesülése szerint nyugtalanságot kelt Parisban.

Gráz, okt. 19. Stremayer közzét. miniszter Voigt- bergben beszámoló beszédet tartott választói előtt műkö- déséről a reichsrátban s kifejtvén a kormány magatartá- sát alkotmány hitfelezeti és gazdasági téren kijelentette, hogy a kormány a kötelező polgári házasság életbe lépte- tését inopportunnak tartja.

Róma, okt. 19. Sella a bioglioi banketten tartott beszédében oda nyilatkozott, miszerint ő támogatni fogja a jelen miniszteriumot, hogy az egyensúly az állambáztar- tásban helyre legyen állítható. Egyszersmind kiemelte annak szükségét, hogy erős többség támogassa szavazatá- val az adóreformot, s hogy a közbiztonság egyes tartomá- nyokban kivételes rendszabályok által állítassék helyre.

Paris, okt. 19. A tegnapi nemzeti gyűlési p ó t v á l a s z t á s o k alkalmával Pas-de-Calais departement- ban Delisse és Brasme jelöltek közt szűkebb választás lett szükségessé; Alpes-Maritimes departementban Médicin 14,000, Chiris 14,600, Roissard 10,050 és Durando 10,150 szavazatot nyertek; Seine-et-Oise departementban Senard köztársasági 61,000 és a paduai herczeg 45,000 szavazatot kapott.

Paris, okt. 19. A versaillesi püspök az „Univers“-hez intézett levelében megczáfolja a hirt, mintha ő XVI. Lajos szentté avatását indítványozta volna.

Berlin okt. 19. A hivatalos lap hozza a jelentést, hogy B a n h a n s osztr. keresk. miniszter az első osz- tályu veres sasrend jelével díszítettet fel.

Uj-York okt. 19. San Franciscóból írják, hogy ott egy német hadi hajó tért be a hajósziget kikötőjébe 18,000 dollár kártérítést követelve, ellenesben a sziget elfoglalá- sával fenyegetőzve. Az amerikai gyarmat 6000 dollárt fizetett s a maradékra nézve biztosítékot adott.

Berlin okt. 19. A „Nordd. Allg.“ szerint a Bismarck és Bülow államtitkár közötti állítólagos feszült viszony hí- rének eredete a kancellár személyével vagy politikájával ellenségesen szembe álló felsőbb társadalmi körökben ke- resendő.

Paris, okt. 19. Az Alpes-Maritimes departement- ban Medecin és Chiris jelöltek választottak be a nemzet- gyűlésbe. — A „Nieves“ spanyol hajó visszaadott a spanyol hatóságnak és tegnap hagyta el a socoi kikötőt.

Törvényeségi esarnok.

(Zsebtolvajná a fenyítő járásbírósa előtt.) A fővárosi rendőrség cs al á s i k i h á g á s vádja miatt a pesti kir. fenyítő járásbírósaéhoz átszolgáltatta T ó t h Erzsébet, 48 éves ismeretes zsebtolvajnő egy je- lentés kíséretében, melyből kiviláglik, hogy ezen nő igen veszélyes zsebmetsző. Így p. o. a rendőrség egy alkalom- mal észrevette, hogy T ó t h Erzsébet egy vasárnap dél- után igen finom öltözetben ötször egymásután ment ki társaskocsin a városligetbe, és erre későn este elegáns étterembe ment vacsorálni, öt forintot költvén el. Rövid idő óta ezen testes és azonkívül igen ravaszkepű „hölgy“, ki magát varrósnőnek mondja, a ráczfürdői csavargózókat frequentálja; ezeknek egyikén azon csalást is követte el, melyről vádoltatik.

P á n y i B o r b á l a szakácsnő ugánis mult hó 23-án egy propelleren, melynek kormányosa az ő bátyja, P á n y i K á r o l y, T ó t h Erzsébettel együtt ment át Pestre, hol mindketten kiszálltak T ó t h Erzsé- bet egyszerre utána kiáltá a kormányosnak, hogy hoz- zon neki pénzt testvérjétől, ki a budai „propeller-korcs- márosnak“ neje. P á n y i Borbála azért azt gondolván hogy bátyja ismeri Tóth Erzsébetet, annyira hagyta magát rábeszélni e nőtől, hogy egy forintot kölcsönzött neki, és egy gyűrűjét is eladta 8 frtért. Addig azonban visszajött Panyi Károly Budáról azon hírrel, hogy a propeller korcs- márosának nincs is testvére, hogy csak nehezen sikerült megfogni a csaló nőt, ki addig ellillant volt. Vádolt nő ma mindent tagadott, azt állítva, hogy a rendőrség üldözi, a gyűrűt P á n y i Erzsébet 5 frtért nála elzalogosította. Minthogy azonban vádoltnő azt is állította, hogy ő Hartl biztost (ki melleleg mondva, rendőrközgeink egyik leg- megbízhatóbbika) 10 frttal megvesztegette, hogy ne fo- gassa el, mig H a r t l a pénzt elfogadva, szavát nem tar- totta, M i h á l y József fenyítő járásbíró Hartl beidéz- tetését rendelte el.

(Csalás.) A n d r é d i s z Antal asztalos mester és volt pestvárosi képviselő rossz anyagi viszonyokba jut- ván, egyik J a n c s i k Károly nevű hitelezőjének, kinek 325 frttal tartozott, fedezetkép egy iparbankrésvényekről szóló tétitvényét adott, mely különben értéktelen volt, mert azon részvényeket A n d r é d i s z még 1871-ben vette ki a Viktoriya gőzmalom pénztárából, ahol azok le voltak téve. Andrédisz azonkívül azon tétitvényre az 1871 he- lyett 1874-et irt, mintha t. i. ebben az évben lennének visszaadandók a részvények.

A mai végtárgyalás alkalmával A n d r é d i s z azt állította ugyan, hogy nem akarta megcsalni Jancsik urat; minthogy azonban maga ismerte be, hogy a tétitvény értéktelen voltát tudva, azt mégis fedezetkép adta hitelezőjének, n é g y h a v i b ő r t ö n r e í t é l t e t t. Védője dr. Fried- m a n n B. felebbezett.

Közgazdasági értesítő

Terményüzlet. B u d a p e s t oct. 19. A két utóbbi nap alatt buzában határozottan meglanyhult a hangulat s tömeges kínálat mellett mintegy 35,000 mérő kelt el vám-

mázsánkint 15 krral olcsóbb áron; rozs szilárd, árpa kevés figyelembe részült, zab 2 1/2 krral emelkedett, ten- geri lanya s egész 20 krral olcsóbban kínálattott.

H i v a t a l o s jegyzéssel a következő kótések tör- téntek: b u z a tiszta 4100 vmázsa 89—88 frtos 545—35 kr, fehérvári 1400 vm. 85 1/2 frt. 5-15 kr, — tolnai 6308 vm. 87—86 frtos 5-25—20 frt., — pestvidéki 2300 vm. 89—83 frt, 5-35—4-40 kr, — bácskai 7800 vm. 86 3/4—84 frt. 5—4-47 1/2 kr, — bereghi 800 vm. 38 frt, 5-05 kr mind 3 hónaapra. — R o z s 2500 vm. 78—80 frt, 3-62 1/2 kr, — á r p a 1000 vm. 72 frt 2-95 kr, — zab 2000 vm. 50 frtos 2-19—25 kr.

H a t á r i d ő r e a buza ára 2 1/2 krral esett, tengeri kissé javult, zab változatlan. — U s a n c e buza oct. 4-50 —55 kr, tav. 4-90 kr, — t e n g e r i tav. 3-50—52 1/2 kr, — z a b oct. 2-26 kr, tav. 2-40 kr.

Értéktőzsde. Szilárd hangulat mellett forgalom az előtőzsdén magyar földhitelre szorított, mely 75-50- ról 76-ra, majd kedvezőtlenül bécsi hírek után 74-50-re esett s 75-50—75 kron, állapodott meg. — A déli tőzsdén ugyanaz maradt a hangulat és a fogalom. Befekt. papírok változatlanok; magy. kölesön 97; bizt. papírok keveset változtak. Budai közuti 86—88 frt. — Bankok iránt kedvező hangulat uralkodott. Magy. hitel 233—234, franko 84—85, földh. 75-50. Budai keresk. 163—165, pesti ke- resk. 790. Takarékpénztárak közül első hazai 2445 —2450, külv. 49-50—50. Luiza gőzmalom 88—85, Erzsé- bet 115—117, budapesti 630—635. — Iparpapírok lany- hák; Athenaeum 238—240, Gschwindféle 190—192, sal- gótarjáni 88—90. — Zaloglevelek közül jelz. bank 75-50 —76-50. — Jelváltók szilárdabbak; Hamburg 53-60, Lon- don 109-90 záródtak.

Időjárás. Derült enyhe idő, délután napfény mellett rövid ritka eső; légmérsék reggeli 7 óraker + 10-4 C.

Bécsi terménytőzsde október 17. B u z a elkelt 40,000 vmázsa erős kínálat és csekély vételkedv mellett 10—15 krral alacsonyabb áron; r o z s lanyhán keit változatlan áron, míg á r p á b a n élénk üzlet fejlődött ki finom szilárd, selejtesebb 5—10 krral alacsonyabb á- ron, t e n g e r i b e n jelentéktelen forgalom, valamint z a b b a n is 5—10 krral magasabb áron. Eladatott: b u z a felvidéki 84—85 fn. St. Pöltenből 5-35, bászai 88—89 fn. 5-60, magyar 88—89 fn. 5-30 kr., r o z s felv. 81—82 fn. 4-50, nyiri 79 fn. 4-20 kr., á r p a felv. 72—73 fn. 4-06, t e n g e r i bácskai mérője 4-24, z a b magyar 47—50 mérője 2-46—86 kr.

Arad okt. 16. Buza első min. 89 fn 4.50. 88 fn 4.25. — Két- szeres 82 fn 3.75, 80 fn 3.50. Rozs 80 fn 3.15, 78 fn 3 frt 05. Arpa 70 fn 2.60. 69 fn 2.50 — Kukoricza új 82 fn 2.70. — Zab 50 fn 2.15, 48 fn 2.10 kr.

Pécs okt. 16. Buza 80—85 futos 3.40—80 kr, kétszeres 3.10—2.80 kr, rozs 2.70—90 kr, árpa 1.90—2 frt, zab 1.75—85 kr, tengeri 2.30—55 kr.

Győr okt. 17. Buza tiszta 4.60—5 frt, közönséges 3.80—4.20 Rozs 3.20—60. Arpa 2.60—3 frt. Zab 1.60—2 frt. Kukoricza 2.40—3 frt. Köles 2.40—80. Széna két lovas kocsi 10—14 frt. Bor egy akó 8—12 frt. B e h o z a t a i: Buza 4043 mérő. Rozs 1413 m. Arpa 3048 m. Zab 1527 m. Kukoricza 508 m. Köles 910 m. Bab 3-5 mérő. Burgonya 475 zsák.

Soprony okt. 16. Buza elkel 4000 mérő 3.90—5.10, rozs 350 mérő 3—3.70 kr, árpa 4000 m. 2.30—3 frt, zab 1.70—2.10 kr, tengeri 2.70—3 frt.

Kecskemét okt. 16. Tiszta buza p. mérő 4.50—5.30 kr, két- szeres 4—4.10 kr, rozs 3.30—50 kr, árpa 3 frt, zab 2—2.40 kr, kü- les 3.60—4 frt tengeri tavalyi 4.60—80 kr, idei 3—3.20 kr, burgonya 60 kr — 1.60 kr.

Debreczen okt. 16. Tisztabuza mérőnkint 4—4.20 kr, rozs 3—3.20 kr, árpa 2.35—50 kr, zab 1.75—80 kr, új tengeri 2.60—70 kr, 6-tengeri 4 frt, köles 3.10—25 kr.

A ferencz-józsefvárosi takarékpénztár bete- vői és részvényesei e hó 18-án azaz vasárnap tartották a megszüntetése felett nagy számu érdeklettek jelenlétében utolsó általános közgyűlésüket, melyben többeknek felszólalása és véleményezései után a következő határozatok hozattak ugyanis: A c s ő d megszüntetése e g y h a n g u l a g k i m o d a t o t t. Az ezen érdeemben eddig volt biztományok szabályon kívül tétettek, a saját kezűleg tett csőd megszüntetési nyilatkozatokhoz képest képviselőjükké Kredits Károly ügyvédet tették, s melléje a tömeg átvételre biztományi tagokká választották a legnagyobb betevők közül Paulovics György, Dolát Fe- rencz, Hermann János, Halczl János, Herhall Ad. If. Dobos József és Sterk Ödön részvény tulajdonost, a csőd megszüntetése körüli teendőkbek pedig közreműködésére Jám bor Ede ügyvédet. Pest város 160.000 frt betéletét illető- leg kimondattott, hogy ez összeg a tömeg tulajdonát képező két oroszlan vendéglő épületére, teljes kielégítésig beke- belezett maradjon. A biztománynak pedig teendőjévé té- tetett: a város hatóságát felkérni, hogy ily módon a csőd felmentése, a tartozásnak pedig néhány évi részletekben leendő törlesztésébe egyezését adja, s a biztományhoz ke- belből egy tagot jelöljön ki, további teendője a tömeget átvenni, s a csőd felmentése esetén a (825,000 frt) készle- tet a hitelezők között aránylag kifizettetni, a befolyandó összegeket 3 hónaponkint szinte aránylag kiutalványozni a teljes kielégítés esetén fenmaradt tömeget pedig a rész- vényesek rendelkezése alá bocsátani, végre

Helytelennek nyilváníttott a jelen csőd biztomány azon határozata, hogy az adónak részletes fizetés helyett most már az egész töke hátralékaikat lefizetni tartoznak, mely eljárás ismét számos pernek okozója leszen, a tömre pedig már csak perköltségek előlegezése által is károsan fogva hatni, feladata tehát a biztománynak ezt megaka- dályozni, az eddigi jelentékeny (70,000 frt) kiadásokra nézve a gondnok és biztományt megámoitadni a tömeget pedig tőlük által venni. Ezekután felhivatott a biztomány hogy a csőd felmentvényi kérvény mikor lett benyújtási- ról a közönséget lapok útján értesitse vagy ez érdeemben ha jónak látja közgyűlést is hirdessen, végre a jelen voltak különösen a vidékről bejöttek közül azok, kik még a csőd megszüntetési nyilatkozatot alá nem írták, ez aláírást mindnyájan teljesítvén a közgyűlés feloszlott.

A második magyar molnárgyűlés állandó választmánya f. hó 16-án tartott ülésében azon egyezséget vette tárgyalás alá, mely szerint a liszt 1875. év január elsejétől kezdve az illető malmokra kötelezőleg 200 vámfontos göngyökben szállítandó. Ullmann József elnök sajnálattal emelte ki, hogy az egyezséget a második gyűlés alkalmával elfogadott 21 vidéki malom közül eddigelé tényleg csak tizenegy irta alá, míg a fővárosi 12 malom közül Haggemacher Henrik visszalépett az egyezségtől, mire aztán a pesti hengermalom s a molnár- és sütők malma is vonakodott elfogadni az egyezséget. Miután tehát a solidaritás eljárás ez ügyben lehetetlenné vált: az egyezés keresztülvitele lehetetlen s a vidéki malom külön levelekben fognak erről értesíteni. — Ullmann ezután lemondott az elnökségről, valamint a jelen volt malomképviselek is választmányi tagságukról, miről Szepessy, az István gözmalom igazgatója, mint a második molnárgyűlés elnöke értesített fog.

Szüreti hírek.

Szegszárd, okt. 16.
Az ideai szüret gyászbetűkkel lesz Szegszárd vidékének évkönyveibe bejegyezve; az eredmény minden várakozáson alul ütött ki, s a szőlő holdankint 5 akó bornál többet nem ad; egyedüli vigasza a gazdáknak a kitünő minőség, minthogy az ideai must 23-24 foknyi cukortartalommal bír, e körülményeknél fogva az elsőrendű bor Szegszárdon az idén 25-30 frton aligha lesz kapható akónkint.

Badaacson, okt. 15.
A szüret vidékünkön megkezdődött; az eredmény — kevés helyet kivéve — nagyon is középszerű, sőt vannak fajok, hogy egészen cserben hagytak bennünket. Nagy baj volt az is, hogy a meleg napok alatt kevés harmatos éjszaka volt; eső pedig hetek alatt semmi, így a leveledés sem fejlődhetett ki. Az új bornak itt a vidéken jó ára fog lenni, miután Sz. György, Tomaj s a többi hegyek is gyéren fizetnek; a mult évi borokat pedig nagy ártért jelenleg itt senki sem veheti meg, ezekre Bécs és távolabb vidékekről várunk vevőket; készletünk még van elég. Az ideai termésnek akóját 7-8 frton kéri.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“

(okt. 18-ki számból.)
Árverések: R. Oraviczán (Oraviczabánya): nov. 21. v. decz. 21-én Neda Jován ingatlanai 832 frt a helyszínen d. e. 10 ó. — Szakályon (Tamási): okt. 26-án Bakonyi Máté ingóságai 575 frt a községkasszájánál d. e. 9 ó. — Feneresen (Belényes): nov. 19. v. decz. 19-én Foltusz Tógyer ingatlanai 307 frt a k. házájánál d. e. 10 ó. — N. Tikkány (Oraviczabánya): nov. 24. v. decz. 24-én Miksa Ákim ingatlanai 1461 frt a helyszínen d. e. 10 ó. — Aradon: nov. 19. v. decz. 19-én Janity Katalin ingatlanai 2099 frt a tkvi irodában d. e. 10 ó. — Aradon: nov. 16. v. decz. 16-án Zsivkovits Mária ingatlanai 703 frt 50 kr a tkvi irodában d. e. 10 ó. — Szakályon (Tamási): okt. 26-án Kelemen Gábor ingóságai 680 frt a k. házájánál d. e. 9 ó. — Baracsán (Ar. Maróth): nov. 21. v. decz. 21-én Czira Mihály ingatlanai 1711 frt 50 kr a községkasszájánál d. e. 10 ó. — Zúvára (L. sz. Márton): decz. 14. v. jan. 15-én Porubsky Ferdinánd ingatlanai 200 frt a helyszínen d. e. 10 ó. — Budakeszen (Buda): nov. 9. v. decz. 9-én Franz Janos ingatlanai 1500 frt a községkasszájánál d. e. 10 ó. — Pesten: nov. 12-én Seiler Ferenc háza 26,733 frt a tkvi hivatalban (plébánia utca 1 sz.) d. e. 10 ó. — Alsó-111 mitzen (M.-Óvár): nov.

18. v. decz. 19-én Frank Teréz ingatlanai 1681 frt a k. házájánál d. e. 11 ó. — Munkácsen: decz. 15. v. jan. 15-én Józ Alajos ingatlanai 1869 frt a tkvi hivatalban d. e. 10 ó. — Pesten: okt. 27. v. decz. 7-én Kassalik János és Pell Mór háza 5378 frt a tkvi irodában (plébánia utca 1 sz.) d. e. 10 ó. — Gyönyösön: okt. 29-én Szalay Pálné ingatlanai 1760. és 627 frt 50 kr a tkvi hivatalban d. e. 9 ó. — Eperjesen: nov. 6. v. decz. 7-én Szabol István ingatlanai 455 frt a tkvi irodában d. e. 9 ó. — Eperjesen: nov. 6. v. decz. 7-én Lukács János ingatlanai 846 frt a tkvi irodában d. e. 9 ó. — Tétényben (Buda): nov. 2. v. decz. 2-án Knapp József és Grosz Mária ingatlanai 410 frt, 222 frt és 347 frt a k. házájánál d. e. 10 ó. — Kecskeméten: nov. 25. v. decz. 28-án Sváb Kovács Ilona Csontos Istvánné ingatlanai 1047 frt a tkvi irodában d. e. 9 ó. — Kistén (Kassa): nov. 17. v. decz. 17-én Fedor Mihály ingatlanai 937 frt és ingóságai a k. házájánál d. e. 10 ó. — Mura-zombaton: okt. 27-én Hunyák Pál ingóságai d. e. 9 ó. — Kolozsváron: nov. 16. v. decz. 16-án Asztalos Péter és neje Simon Rozália ingatlanai 2512 frt 50 kr a tkvi hivatalban 15 sz. ajtó d. e. 9 ó. — Szaravollán (N.-Kikinda): nov. 3-án öz. Nagy Anna ingatlanai 10,291 frt a községkasszájánál d. e. 9-11 ó. — Tamásfaluban (Igló): nov. 11. v. decz. 11-én Bartos Mihályné ingatlanai a községkasszájánál d. e. 9 ó. — 120 frt bánatpénz leteendő.

Nemzeti színház. Kedden, ok. 20-án. „Romeo és Julia“. Nagy opera 5 felv. — Szerdán, okt. 21-én, bérletfolyamban, új kiállításal: „A vihar“. Szinmű 4 felv.

Istvántéri színház. Sóllyosi Elek igazgatása alatt: Kedden, okt. 20-án. „A háromsőrű kacsa“. Nagy eperette 3 felv. — Szerdán, okt. 21-én, először: „A sátn lenyája vagy a szerelmes tiszteletes“. Kitünő vigjáték dalokkal 4 felv.

Simonyi Ernő, Mocsary Lajos, főmunkatársak: CSÁVOLSZKY LAJOS teelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

Az „EGYETERTÉS“ apró hirdetései.

Minden egyes ilyen 6 soros hirdetésnek ára 30 kr. minden további sor 5 kr. Felvilágosítást ingyen ad a felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.

Munkaadóknak, ügyvidék en ügyvédi irodába alkalmazást, értesítés hatvani utca 13. sz. a.
Butoresomago-lásokat Budapestre vidékre és Budapestre eszközöl jótállás mellett gyors és olcsón
Egy joggyakornok, kitünő bizonylatokkal el-

látva, keres helyben vagy vidéken ügyvédi irodába alkalmazást, értesítés hatvani utca 13. sz. a.
Butoresomago-lásokat Budapestre vidékre és Budapestre eszközöl jótállás mellett gyors és olcsón
Egy joggyakornok, kitünő bizonylatokkal el-

egy egyén, ki 10 évig egy pesti nagyobb butorkereskedésben működött.
Mint nevelő
keres egy kitünő bizonylatokkal ellátott fiatal ember helyben vagy vidéken állomást. Bővebb tudósítást hatvani utca 13. sz. a. hirdetés felvételi irodában.

szitást hatvani utca 13. sz. a. hirdetés felvételi irodában.
Egy 50 éves férfi ki korábbi éveiben hg. Batyáni uradalmain mint tiszt, később pedig mint közigazgatási tisztviselő működött, ohajtana mint ellenőr vagy háznál vagy helyben akár vidéken, valamely főúri háznál tásulat vagy egyéb intézménynél alkalmaztatni. Hazánkban dív nyelvekből négyet beszél, kettőnek teljes birtokát van. Bővebb tudósítást hatvani utca 13. sz. a. hirdetés felvételi irodában.
Inas kerestetik vidékre jó bizonylatokkal.

Házmester 1-ső novemberől fogva felvétetik a Terézvárosban új házában.
Kereskedelmi segéd állomást kaphat bővebb értesítést hatvani utca 13. sz.
Felvigyázó kerestetik Kolozsvárra f. é. deczembertől; jó bizonylatokkal nyelvi képességek.

Üzleti szolgál ovadékkal kaphat helyben állomást; értesítés hatvani utca 13. sz.
Mint ispán vagy egy hasonló állomást, keres egy egyén, a ki eddig mint gazdatiszt működött. Bővebb értesítést hatvani utca 13. sz.

Legújabb Nyeremény-jegyzék
az 1874—1875-ik évre.
Ingyen
küld szét bérmentett megkeresésekre Oriicé R. a menyiségtan tanára Berlinben, Wilhelmstrasse 125. szám. felvilágosítással együtt az ő a tudomány által elismert, és mennyiségtan tekintélyek elismerő irattal által hitelesített és mint előtünk is tudva van, általánosan szerencsésnek bizonyult sorsjáték utasításairól.
Ilyenmü megkeresés annál inkább ajánlható, miután valamint a lapunkban is sokszor nyilvánított közszönő- és elismerő nyilatkozatok miatt, úgy azért is, mivel a sorsjáték megszüntetése biztosan bekövetkezik.
Legújabb nyeremény-jegyzék.

H I R D E T E S E K
e lap részére felvétetnek a hirdetés-felvételi-irodában hatvani-utca 13. sz.

Titkos betegségeket tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt),
törbajokat, hughesoszüküléseket, hughesofolyásokat (még a legmá-kacsabbakat is néhány nap alatt), ugyszintén fris és idült nyákfolyásokat nőknél, és az onnan eredő magtalanságot,
a nemzörések bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban, az önfertözésnek minden következményeit, u m.: magömléseket, ondfolyást, sőt a végképeni tehetetlenséget is, katonai és polgári fő-kórházakban, mint a magánykórházban a legújabb tapasztalatok és buvár-latok nyomán, sok ezer esetben fényesen kipróbált egyszerű módszerrel, anélkül, hogy a beteg hivatása vagy életmódjában gátoltatnék, kiválóan tartós siker biztosítása mellett, bámulatos gyorsan és alaposan gyógyít (az ujon keletke-zettek 48 óra alatt)
WEISS J.,
gyak. orvos és szülész, az itteni es. k. katonai főkórházban volt osztály-orvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, a II. Lipót belga király arczképével díszített koronás aranyéremnek tulajdonosa, rendelő-intézetében:
Pest országot 15-ik szám,
a „Zrinyihez“ cimzett kávéház felett, I-ső emelet, bemenet a lépcsőn.
Naponkint reggel 7 órától 10-ig, délután 1—4-ig.
Városzoba minden egyes beteg részére elkülönítve.
Díjjal ellátott levelekre azonnal választatik.
Ezen betegségek gyakorta a végből, hogy egyszerű s kelleses gyógymód által tündő-köljenek, az elismert különleges szerek alkalmazása nélkül, a legkönnyebb módon gyógy-kezelhetnek. Ennek következményei az ilyen gyógyítottaknál előbb-utóbb még veszélyesebb utóbajok (másodlagos bujakórt minden alakjaiban és elcsúszásaiban) által iszonyu módon érvé-nyesitik magukat. Ezen veszélyek ellen egyedül az állopathiai gyógykezelés képes védelmet nyújtson, mely a tudomány főtekinélyeit a világ összes részeiben jogosan saját párthiveivé és tisztelöivé számítja; egyedül az állopathia birtokában léteznek az ilyenmü bajok elleni biztos és csallhatlan gyógyszerék.

Közvetítés és ügyvédkezés.
Felvállal minden a törvénykezési, közigazgatási és pénz-ügyi szakba vágó ügyeket, bünygyekben nyilvános védelmezéseket teljesít; ingatlanságoknak el- és bérbeadásánál közvetítőleg befoly; ingatlanságokra pénzkölcsönöket szerez; itt helyben székelő miniszteriumoknál, curiánál, kir. törvényszékeknél, járásbíró-ságoknál, országos intézeteknél, cs. kir. katonai és kir. honvéd hatóságoknál folyamatban levő ügyek állásáról azonnal szerez és ad értesítéseket, és ezeknél beadandó ügyek elintézését teljesíti és előmozdítja; végre peres ügyekben informatiókat utasítás szer-int eszközöl.
A legmérsékeltebb díjért.
Kérdezősködésekre utánvét mellett válaszol, Pestről egy, Budáról két forintért. Minden megrende-lést teljesít
TÓVÖLGYI TITUSZ és TÁRSA
ügyvédi, közvetítő- és ügynöki irodája,
(Budapest, országut 15. szám Zrinyi-ház.)

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.
Előfizetési árak:
Égész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

Belügyi ellenzéki progr
I. „A személyi és va-lenség biztosítása a hatal-lenében.“
Vannak az országban sokan, kóztam egygyel, kik azt mondják: gyunk, de sem a balközéphez, se pártához nem tartozunk. Mi nem köz-ellenzék vagyunk, ha valamelyik kö-belügyi ellenzéki pontjainkat ma-eslatlakoznánk.“

Elmondom tehát ezen országo-ellenzéki pontokat a nélkül, hogy függetlenségi pártnak tanácsolnám, magam részéről egészen helyeslem.

A belügyi érdekek között ninc-kormányunk védelmével oly szoro-mint a fentebbi pont; a személyi-lenség biztosítása a hatalom önkén-

Magyarország alkotmányát eg-meg, az tartotta fen, s időnként, m-az szerezte vissza, hogy azon oszt-szágos közügyek intézésére hivat-ségnek személyére és vagyonára né-a hatalom önkénye ellenében mind-tott törvények által biztosítva volt.

Valahányszor alkotmányser-té csak szándékoltatott elkövetetni, t-szónokok a megyék gyűlésein, kik szólaltak, s a megyék szokásos közlekedvén, a felszólalás az orsz-ismétlődött, s ehhez képest adott országgyűlési követeknek, s a sérel-tett, orvosolva, különben elhárítva.

Ugyanis, hogy az olvasót a-vényhelyek idézésével ne untassa egy régi és egy újabb törvényhely-Verböczy H. J. K. I. rész 9-ik és 5-ik törvényezik.

Ezen törvényhelyek szerint n-törvényesen megidézett és elitél-séges gonosztettekért, milyenek a-gyújtogatás, stb. még a hütlenség-tatis) esetében sem volt szabad-teni, elfogni, letartóztatni, elzárat-károsítani.

Ugyan mi lett volna Magya-törvény meg nem tartatik és m-ellen nem őriztetik vala? ha péld-felszólaló megyei szónokot, példau-követése ürügye alatt elfogatni-volna?

De az ilyen tett a törvényel-talmaskodást (actus majoris pote-az illető összes vagyonával és fej-Öseink jobban tisztelték és-vényt, mint a mai kormány, mely-mibe sem veszi. s pártjára támas-nástól semmit sem fel.

Ilyen állapot mellett Mag-elvesztett volna.

És el is fog veszni, ha a m-tásáról nem gondoskodunk.

A nemesség fenemlített sér-vegei vagy is az osztrák uralom-osztrák uralom alatt a nemesség-hetlenség, a nemes is csak ugy-itélet előtt, mint 1848 előtt a p-tartott 1861. évi júliusig, midőn-kezelte javaslata az akkori csonka-fogadásra ajánlva, és a koronáza-váhagyva, ideiglenes törvénykeze-a törvényhatóságoknak megküld-tette, hogy ítéleteiben ezt fogj-mazni, s ezt a törvényhatóság-gadta — mi által az törvény-(statutum) válván, a törvényh-törvény gyanánt alkalmaztatott.

Ezen alkalmazás pedig 18